

Rovaniemi

Hyvinvointikertomus

2019

Rovaniemen kaupunki

Käsittely:

Hyvinvointiryhmä 25.5.2020

Hyvinvointijaosto 2.6.2020 §

KH 8.6.2020 §

KV 15.6.2020 §

HYVINVOINTIKERTOMUS 2019

SISÄLTÖ

	SIVU
JOHDANTO	3
KESKEISIMMÄT INDIKAATTORIT	4
I AKTIIVINEN; TERVEELLINEN JA TURVALLINEN ARKI JA ASUMINEN	8
II TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	16
III OSALLISUUDEN JA YHTEISÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN	20
YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	25
LIITE 1 Rovaniemen kaupunki avustukset yhteisöille 2019	

Johdanto

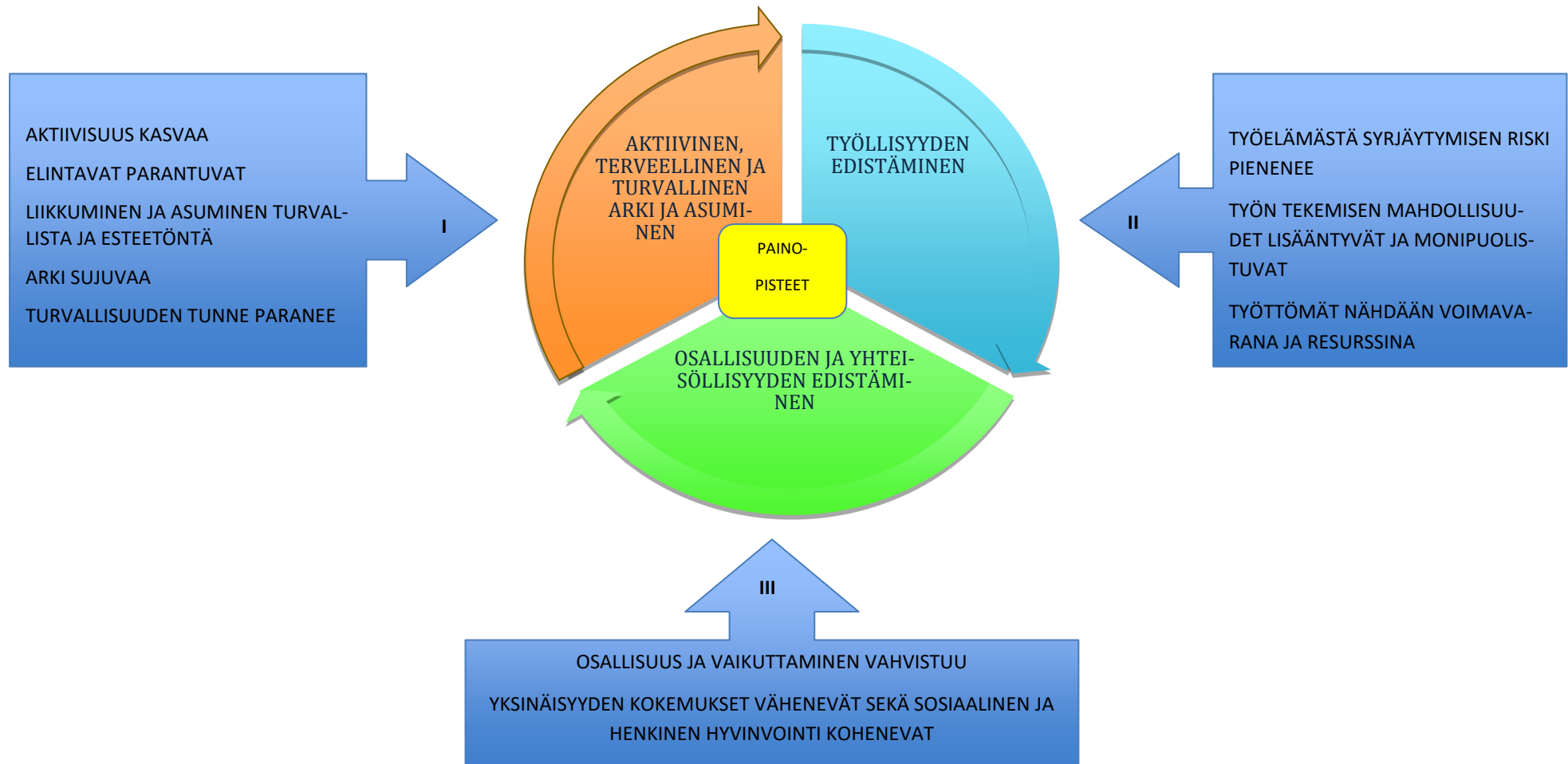
Kuntalain 1 §:n mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Terveystieteiden lain 12 §:n mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Rovaniemen kaupungin laaja hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020 hyväksyttiin kaupun-

ginvaltuustossa 11.12.2017 (§ 162). Se sisältää laaja-alaisen katsauksen indikaattoreihin ja hyvinvointisuunnitelman vuoteen 2020 saakka. Vuoden 2019 hyvinvointikertomuksessa esitetään keskeisimmät ja eniten muuttuneet indikaattorit sekä kerrotaan vuoden aikana tehdyt hyvinvointitoimenpiteet. Indikaattoritiedot ovat pääosin vuosilta 2018 ja 2019.

Julkisina aineistolähteinä ovat THL tilastot, Sotkanet, Kela, sähköinen hyvinvointikertomus, Finsote tutkimus ja kouluterveyskysely. Kaupungin toiminnan aineistoa on kerätty pääasiallisesti toimielimiltä saaduista vastauksista, kaupungin omista tilastoista, järjestötyönkeskus Neuvokkaalta ja Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistykseltä.

Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteet ja painopisteet vuosille 2017-2020 ovat seuraavat:

2. Keskeisimmät indikaattorit

Tässä osiossa on nostettu esiin keskeisimmät kaupunkistrategian toteutumista mittaavat ja muita keskeisiä indikaattoritietoja, vaikkei arvoissa olisikaan tapahtunut merkittäviä muutoksia suhteessa aiempaan. Indikaattorien avulla verrataan Rovaniemeä suhteessa koko maahan, Lappiin sekä neljään, asukasluvultaan vastaavan kokoiseen kaupunkiin.

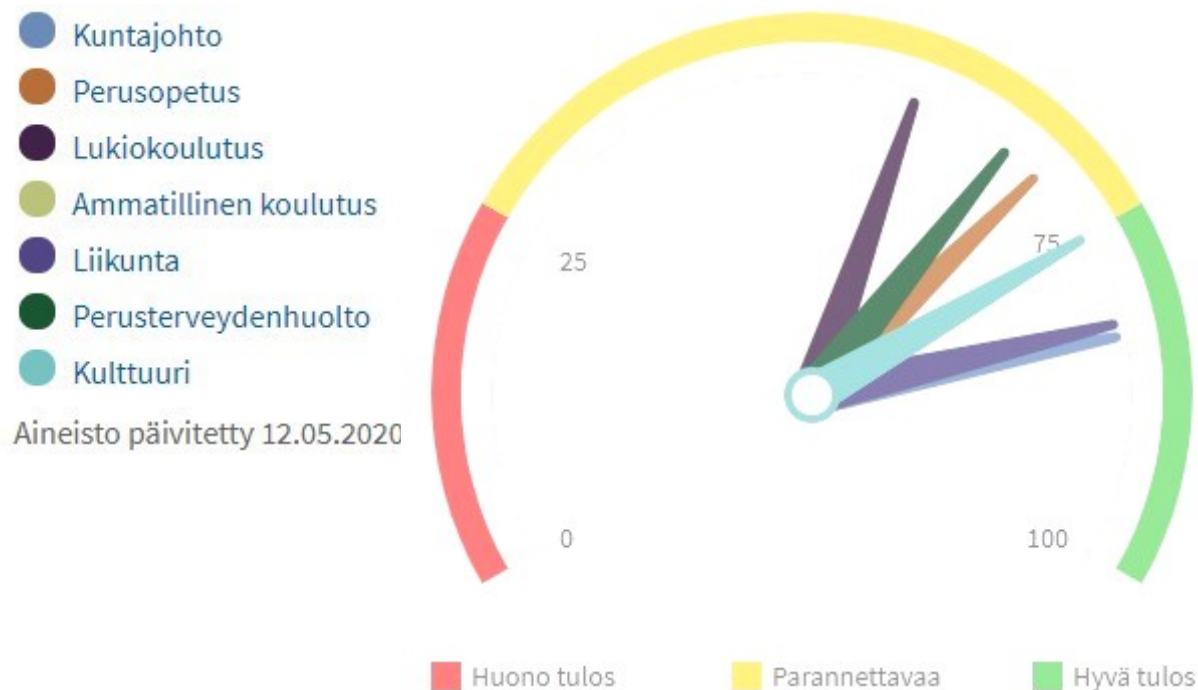
Terveydenedistämisaktiivisuus

TEA-viisariin raportoiduista tiedoista kuntajohdon, liikunnan ja kulttuurin terveydenedistämisaktiivisuus on hyvällä tasolla, kun taas lukiokoulutuksen, perusopetuksen ja perusterveydenhuollon osalta on hieman parannettavaa. Nekin ovat kuitenkin lähellä hyvää tasoa ja erityisesti perusterveydenhuollon tulos on parantunut aiemmasta. Ammatillisen koulutuksen osalta tietoja ei ole saatavilla. Huomioitavaa on myös, että vain kulttuurin, perusopetuksen ja kuntajohdon tiedot on päivitetty vuodelle 2019.

TEA-viisarin tulokset kuvaavat terveydenedistämisaktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kaksi kertaa vuodessa tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruun avainhenkilöitä ovat kokonaisuudesta vastaavat johtavat viranhaltijat. (Lähde: THL)

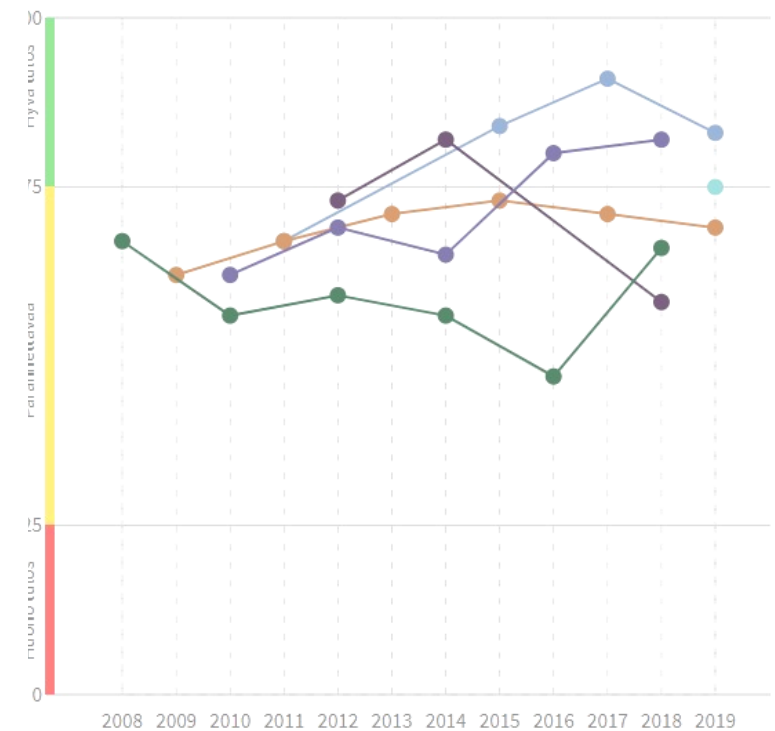
Tietoja voi tarkastella tarkemmin osoitteessa: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>

Rovaniemen terveydenedistämisaktiivisuus 2018

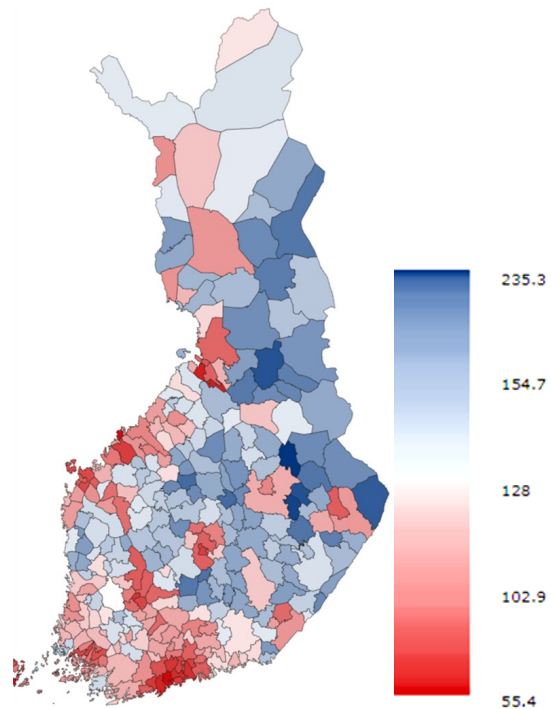
Lähde: THL

Rovaniemen terveydenedistämisaktiivisuus 2008 – 2019

Lähde: THL

Sairastavuusindeksi, vakioitu 2018

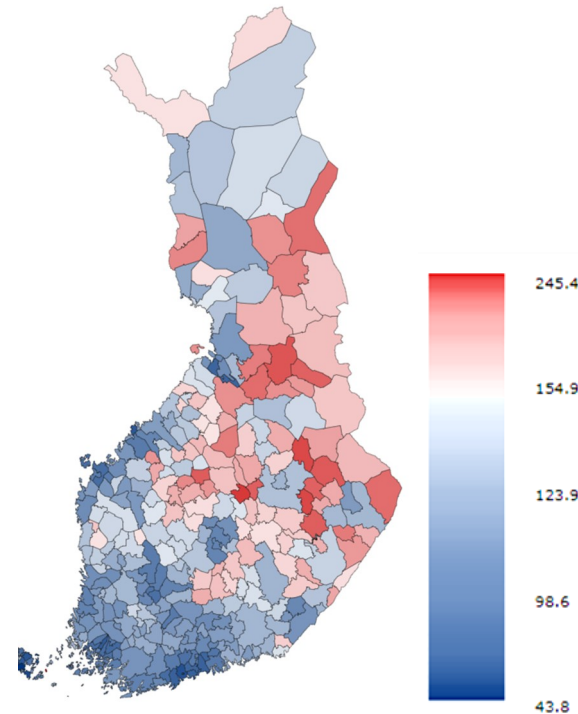

Rovaniemen sairastavuusindeksi (vakioitu) vuonna 2018 oli 110,3 eli suurempi kuin maassa keskimäärin.

Vuoteen 2017 verrattuna Rovaniemellä kaikki sairastavuusindeksin mittarit kääntyivät parempaan suuntaan.

Kaupunkistrategiassa asetettu tavoite on toteutunut.

Kansantauti-indeksi, vakioitu 2018

Rovaniemen kansantauti-indeksi (vakioitu) vuonna 2018 oli 119,8 eli suurempi kuin maassa keskimäärin.

Astmaa lukuun ottamatta myös kansantauti-indeksin mittareiden tulokset olivat parempia verrattuna vuoteen 2017.

Kaupunkistrategiassa asetettu tavoite on toteutunut.

Terveyspuntarin sairastavuusindeksi

Vakiointi: Vakioitu

Alue	Indeksi	Aika				
		2018	2017	2016	2015	2014
Rovaniemi						
	-kuolleisuusindeksi	101,5	101,6	98,1	96,3	98,3
	-lääkekorvausoikeusindeksi	113,1	113,2	113,0	111,6	110,8
	-työkyvyttömyysindeksi	116,3	117,0	115,1	113,3	110,0
	Sairastavuusindeksi	110,3	110,6	108,7	107,1	106,4

Terveyspuntarin indeksien ja karttasovellusten avulla voi vertailla väestön alueellisia sairastavuuseroja. Indeksiluku kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon. Koko maan keskiarvo on 100. (Lähde: Kela)

Tietoja voi tarkastella tarkemmin osoitteessa: <https://www.kela.fi/terveyspuntari>

Terveyspuntarin kansantaudit

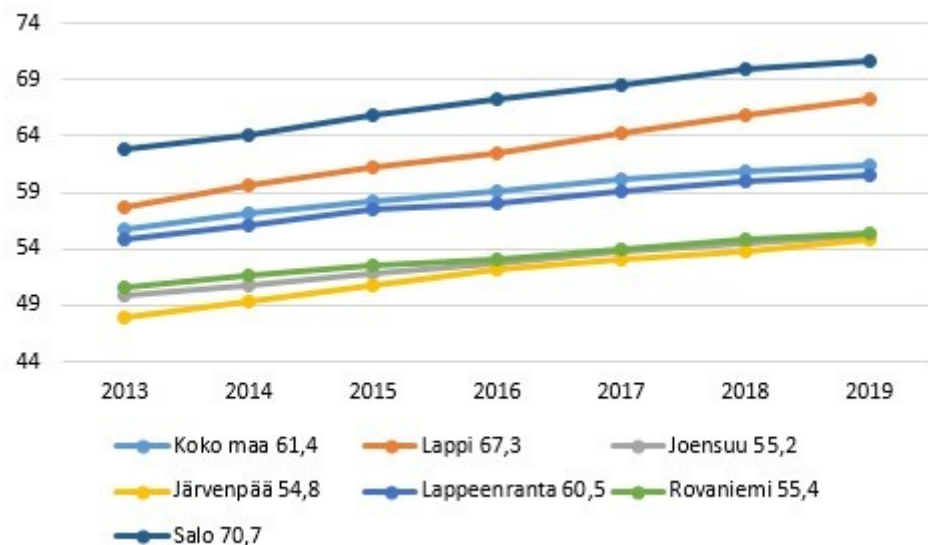
Vakiointi: Vakioitu

Alue	Kansantauti	Aika				
		2018	2017	2016	2015	2014
Rovaniemi						
	103 Diabetes	106,8	109,0	110,9	108,6	105,8
	112 Psykoosit	106,9	107,2	106,4	105,9	104,6
	201 Sydämen vajaatoiminta	121,5	123,5	124,6	126,3	128,0
	202 Nivelreuma	114,9	115,1	115,5	114,1	113,9
	203 Astma	153,1	153,0	150,5	145,6	144,2
	205 Verenpainetauti	115,1	115,2	115,6	115,9	114,8
	206 Sepelvaltimotauti	120,0	120,8	121,2	121,6	122,4
	Kansantauti-indeksi	119,8	120,5	120,7	119,7	119,1

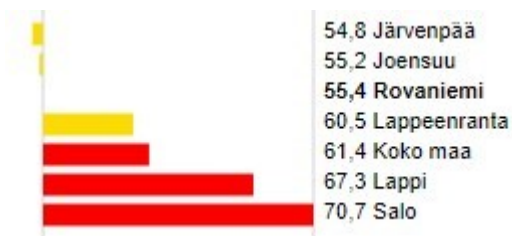
Terveyspuntarin indeksien ja karttasovellusten avulla voi vertailla väestön alueellisia sairastavuuseroja. Indeksiluku kertoo, kuinka yleisiä niin sanottujen kansantautien erityiskorvausoikeudet ovat suhteessa koko maan keskiarvoon. Koko maan keskiarvo on 100. (Lähde: Kela)

Tietoja voi tarkastella tarkemmin osoitteessa: <https://www.kela.fi/terveyspuntari>

Huoltosuhde

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Lähde: Sähköinen hyvinvointikertomus

Rovaniemen väestöllinen huoltosuhde on koko maan tasoa matalampi. Ero muuhun Lappiin on edelleen selkeä.

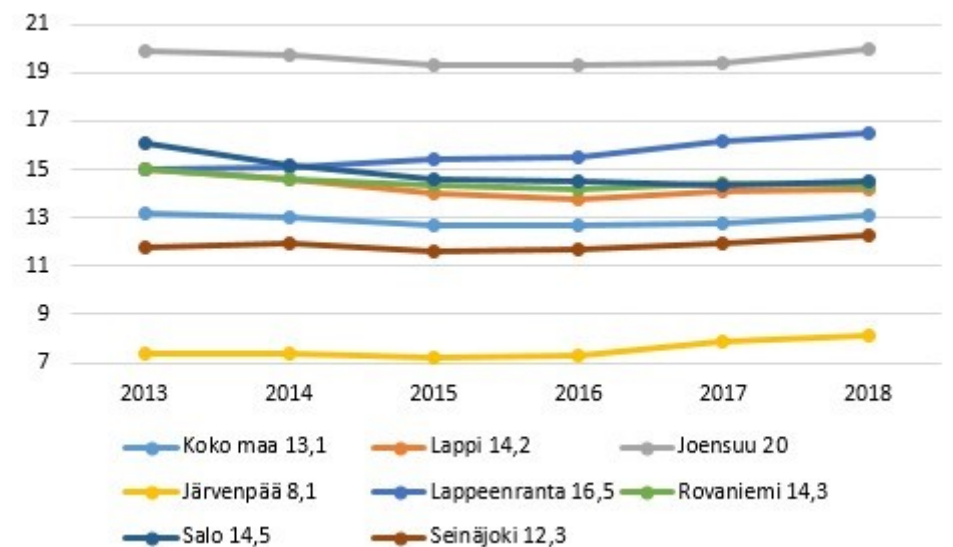
Huoltosuhde kasvaa tulevina vuosina väestön ikääntyessä. Tilastokeskuksen (TK) ennusteen perusteella, Rovaniemellä se on tasolla 60 vuonna 2021.

Kaupungin strategisena tavoitteena on huoltosuhteen heikkeneminen tasolle 58 / v. 2021.

Yhä matalamman huoltosuhteen toteutuminen edellyttää elinvoiman vahvistumista, jonka seurauksena on työikäisen väestön osuuden kasvu.

Demografisen (tai väestöllisen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. (Lähde: THL)

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

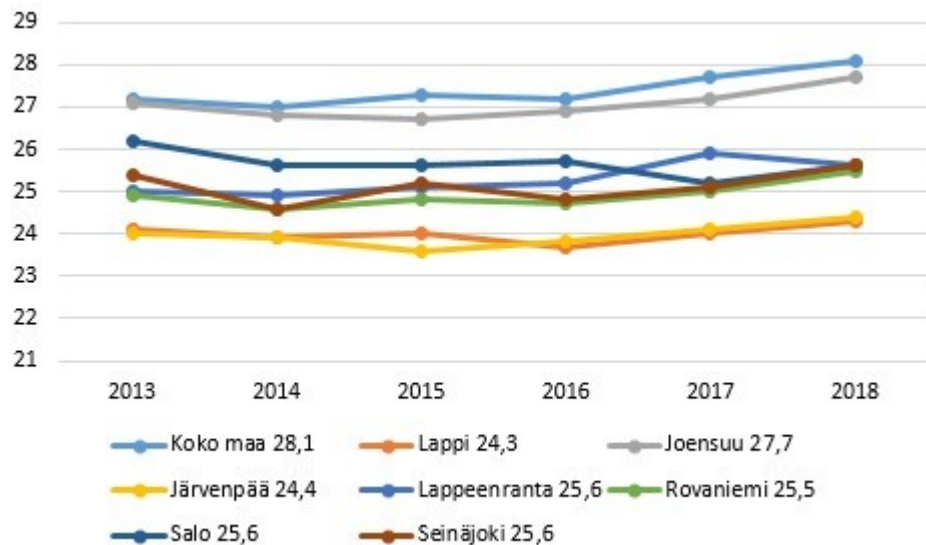

Lähde: Sähköinen hyvinvointikertomus

Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus on Rovaniemellä hieman koko maan tasoa korkeampi. Trendi on kuitenkin ollut loivasti laskeva viime vuosina.

Indikaattori kuvaa sitä, kuinka suuri osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. (Lähde: THL)

Tuloerot

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Lähde: Sähköinen hyvinvointikertomus

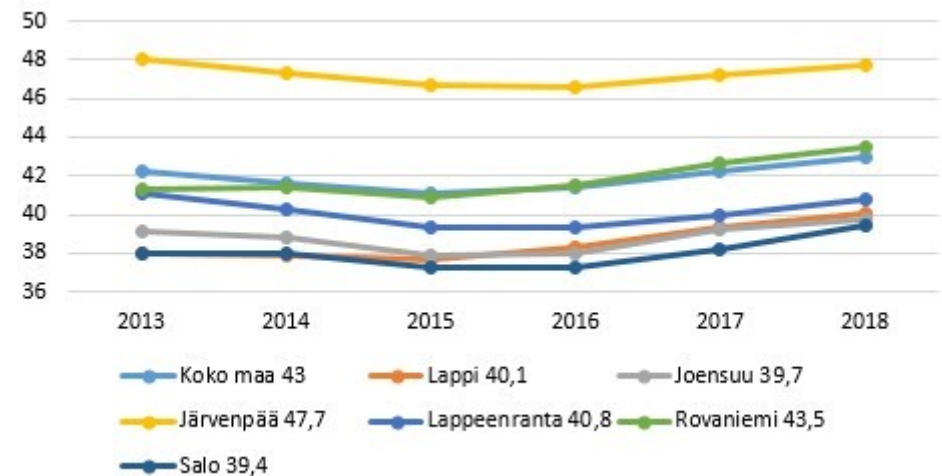
Rovaniemeläisten tuloerot ovat gini-kertoimella mitattuna hieman koko maan tasoa pienemmät, mutta suuremmat kuin koko Lapin alueella.

Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.

Gini-kerroin on yksi yleisimmän käytetyistä tuloerojen mittareista. Gini-kertoimessa tuloerojen taso on kiteytetty yhteen lukuarvoon, arvo esitetään sadalla kerrottuna (maks. arvo 100).

Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Indikaattori ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahattulojen jakautumista. (Lähde: THL)

Työlliset 15-74 -vuotiaat, % väestöstä

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Lähde: Sähköinen hyvinvointikertomus

Rovaniemeläisten työllisten osuus väestöstä on noussut koko maan tasolle (noin 43 %). Asiaa tarkasteltaessa työttömyysasteen näkökulmasta, vuoden 2019 tilanne Rovaniemellä oli hyvä. Strategiassa tavoite vuodelle 2021 on asetettu tasolle 12,50 % . Tilinpäätöksessä 2019 työttömyysaste oli 10,5%.

Työllisiksi luetaan henkilöt, jotka laskenta-ikäällä 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivä-

nä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työ-eläke- ja veroviranomaisten tietoihin. (Lähde: THL)

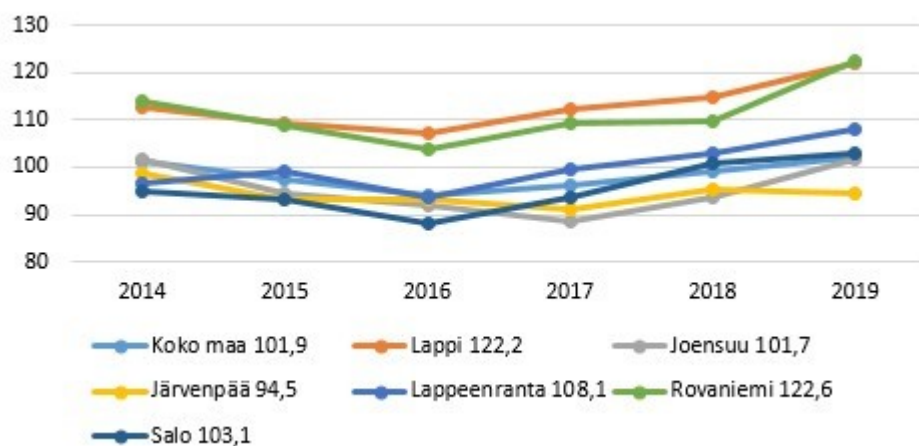
I AKTIIVINEN; TERVEELLINEN JA TURVALLINEN ARKI JA ASUMINEN

1. AKTIIVISUUS KASVAA ELINTAVAT PARANTUVAT, 2. LIIKKUMINEN JA ASUMINEN TURVALLISTA JA ESTEETÖNTÄ, 3. ARKI SUJUVAA, 4. TURVALLISUUDEN TUNNE PARANEE

Vertailu, muutokset indikaattoreissa

Seuraavissa terveyttä ja turvallisuutta kuvaavissa indikaattoreissa on tapahtunut selkeimmät muutokset suhteessa aikaisempaan tilastotietoon. Indikaattorien avulla verrataan Rovaniemeä suhteessa koko maahan, Lappiin sekä neljään, asukasluvultaan vastaavan kokoiseen kaupunkiin.

Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat/ 1 000 vastaavanikäistä

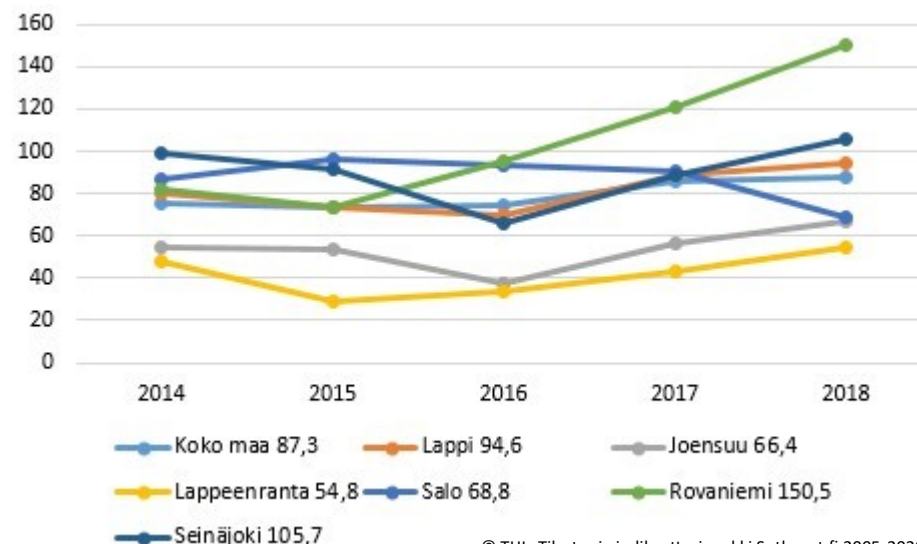
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Asukkaiden terveydentilaa voidaan peilata sairauspäivärahaa saaneiden tilastoon. Tilastotiedon mukaan sairauspäivärahaa saaneiden osuus oli laskussa, mutta kääntyi nousuun 2017 ja on jatkanut kasvua viimeisimpänä käytettävissä olevana tilastointivuotena 2019.

Indikaattori ilmaisee Sairausvakuutuslain mukaista päiväraha korvausta vuoden aikana vähintään yhdeltä päivältä saaneiden osuutta.

Kelan rekisterimuuttujaa voi käyttää lähinnä ilmaisemaan pitkittyntä työkyvyn alenemista, ja muuttuja toimii kohtalaisen hyvin myös tulevan työkyvyttömyyden ennakkointimuuttujana. (Lähde: THL)

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneriikkomukset / 1 000 asukasta

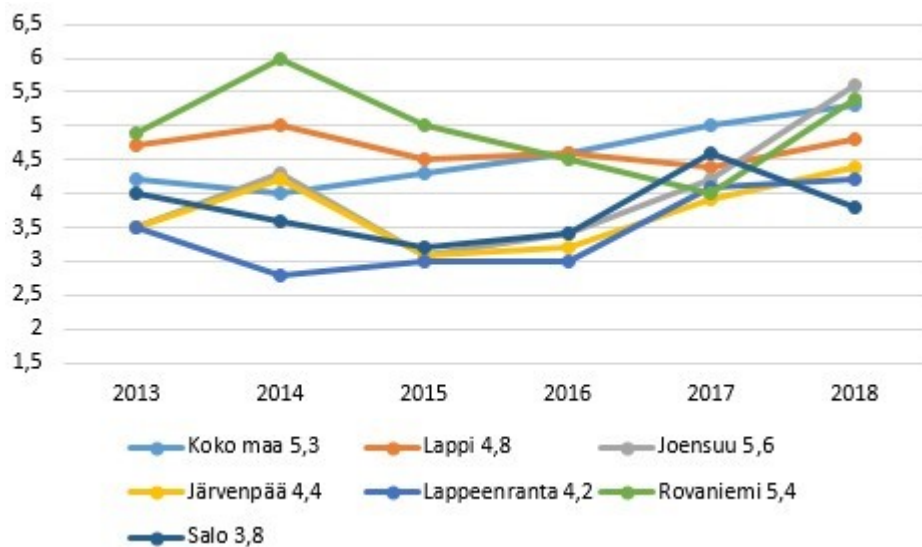
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Asukkaiden turvallisuuden tunteen kokonaisuuteen liittyy myös liikenneturvallisuus. Tilastotieto kertoo, että Rovaniemellä liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneriikkomukset ovat olleet nousussa vuodesta 2015. Rovaniemellä on verrokkikuntiin, Lappiin ja koko maahan verrattuna eniten rikkomuksia.

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden liikenneriikkomusten sekä liikenteen vaarantamisen osuuden tuhatta asukasta kohti.

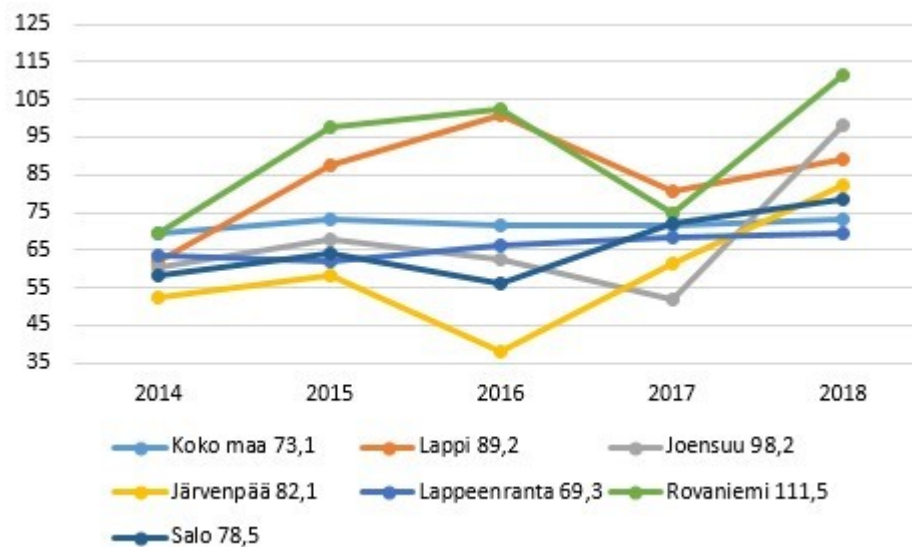
Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan teko paikan mukaan. (Lähde THL, Rikos- ja pakkokeinotilastot /Tilastokeskus)

Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 0 - 6-vuotiaat potilaat / 10 000 vastaavanikäistä

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Kaupungissa tapahtuvat huumausainerikokset kertovat päihteidenkäytön tilanteesta kaupungissa. Rikollisuus vaikuttaa olennaisesti asukkaiden turvallisuuden tunteeseen. Viimeisin tilastotieto vuodelta 2018 kertoo, että huumausainerikosten määrä on kääntynyt selkeään nousuun.

Huumausainerikostilastoissa tapahtuvat muutokset heijastavat suurelta osin päihteiden käytössä tapahtuvia muutoksia. Huumausainerikos-indikaattori on osittain riippuvainen viranomaisten aktiivisuudesta, sillä etenkin huumausaineenkäyttör rikoksia jää myös kirjaamatta.

Julkiset huumehaittakustannukset ovat jo pitkään kasvaneet, etenkin sosiaalihuollon osalta (ks. THL:n päihdetilastolliset vuosikirjat). Väkivalta- ja omaisuusrikokset seuraavat usein huumausainerikostilastojen kehityksen suuntaisesti.

(Lähde: Sähköinen hyvinvointikertomus, Rikos- ja pakkokeinotilastot/Tilastokeskus)

Pienten lasten vammojen ja myrkytysten tilannetta voidaan peilata arjen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Vammojen tai myrkytysten syitä ei ole saatavilla.

Tilastotiedon mukaan 2018 vammojen ja myrkytysten vuoksi hoidettujen lasten määrä sairaalassa kääntyi nousuun. Vuonna 2017 luku oli Rovaniemellä 74,5, kun vuonna 2019 hoidettiin 37 potilasta enemmän.

Vastaavasti ikäryhmässä 25-64 -vuotiaat hoidettujen määrä sairaalassa kääntyi

laskuun. Vuonna 2018 indikaattori oli 11,9 tasolla (2017 lukema oli 12,2).

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset

Väestötietona käytetään keskväkilukua. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. (Lähde: THL erikoissairaanhoitotilasto, perusterveydenhuototilasto)

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

RAVITSEMUS JA PAINONHALLINTA

Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, %

Ei syö koululounasta päivittäin, %

Ylipaino, %

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020, kouluterveyskysely 2019

MITÄ ON TEHTY?

- Varhaiskasvatus käytti valtakunnallisia ruokailusuosituksia
- Varhaiskasvatus ja koulut olivat mukana Lihavuus laskuun hankkeessa
- Elintapaohjausta annettiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä perusterveydenhuollossa

- Ravitsemukseen liittyvää osaamista ja ohjausta vahvistettiin ravitsemusterapeutin työpanoksella

Arviointi ja johtopäätökset:

Työtä koululaisten parissa mm. elintapaohjausta täytyy jatkaa edelleen. Ravitsemuksen ja painonhallinnan yhtenä mittarina on mm. aamupalan ja koululounaan syöminen. Tilaston mukaan tilanne on kääntynyt huonompaan suuntaan. Yhä useampi jättää aamupalan ja koululounaan syömättä. Koululounaan osalta poikkeuksena 8. ja 9. luokan oppilaat.

Ylipainon osalta tilanne on parantunut lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osalta.

Kouluterveyskysely tuottaa maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Rovaniemellä vuonna 2019 kyselyyn vastanneet: 4. ja 5. luokan oppilaista 262 eli 86%, 8.-9 luokan oppilaista 921 eli 71%, Lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 280, Ammattioppilaitoksen 1. ja 2. vuoden oppilaista 557. Lukion ja ammattioppilaitoksen vastausprosentista ei ole annettu tietoa (THL)

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

OMAEHTOINEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN, liikunta

Liikuntapaikkoja
n. 200

Kaikukortteja jaettiin 15.10-31.12.
Yhteensä 855 kpl

59 kylää, seuraa ja yhdistystä on ylläpitänyt
liikuntapaikkoja

Voimaa vanhuuteen voima- ja tasapainoharjoittelu, 1 h x 1-2 kertaa/vk, 3 kk ajan

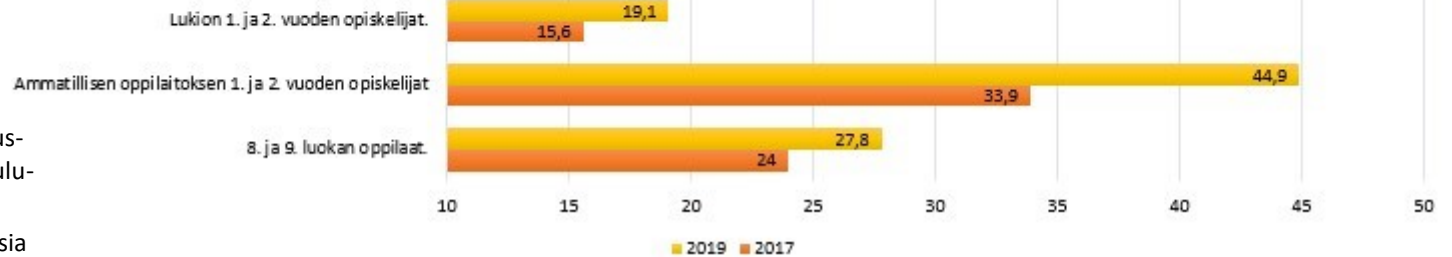
MITÄ ON TEHTY?

- Varhaiskasvatuksessa toteutettiin liikuntakasvatussuunnitelmaa. Kouluissa oli käytössä Liikkuva koulu-hankkeen toimintamalli.
- Nuorille oli tarjolla matalan kynnyksen liikunnallisia harrasteryhmiä.
- Urheiluseurojen ja erityisliikuntayhdistysten toimintaa tuettiin taloudellisesti.
- Voimaa vanhuuteen- ohjasi 75 v. mm. lihaskunnan ja tasapainon ylläpitämiseen.
- Ohjattua liikuntaa järjestettiin kaikille ikäryhmille.
- Kaikukortti mahdollisti vähävaraisten liikunnan ja kulttuurin harrastamista. Kaikukortteja on jaettu mm. Rovaniemen kaupungin soteyksiköistä, Neuvokkaasta, Moninetistä sekä Rovaniemen ev.lut. seurakunnasta.
- Päivätansseja järjestettiin Eläkeläistila Potkurissa 10 kertaa – osallistujia yht. 900, pääosin ikäihmisiä.
- Kunnan Pojat tanssitti rovaniemeläisiä Kevätkimara -tapahtumassa Valdemarissa ja hoivayksiköiden juhannusjuhliissa.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, %

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020, kouluterveyskysely 2019

Arviointi ja johtopäätökset:

Omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä on tuettu monella tasolla kohdentuen kaikkiin ikäryhmiin. Aktiivisuutta on arvioitu oppilaiden eri ikäryhmien vertailuissa. Aktiivisuus on lisääntynyt vähintään tunnin päivässä liikkumisessa kaikissa muissa oppilasryhmissä, poislukien 4. ja 5. luokan oppilaiden keskuudessa.

Omaehtoisen aktiivisuuden lisääntyminen näkyy myös hengästyttävän liikunnan mittareilla mitattuna, jokaisessa vertailuryhmässä tilanne kehittyi parempaan suuntaan.

Vuoden 2018 tilastotiedon mukaan aikuisväestön (20 vuotta täyttäneet) osalta vapaa-ajan liikuntaa harrastavien määrä on noussut vuodesta 2015 (Lähde: Sotkanet)

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

ALKOHOLI, TUPAKKA JA RIIPPUVUUDET

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 2019

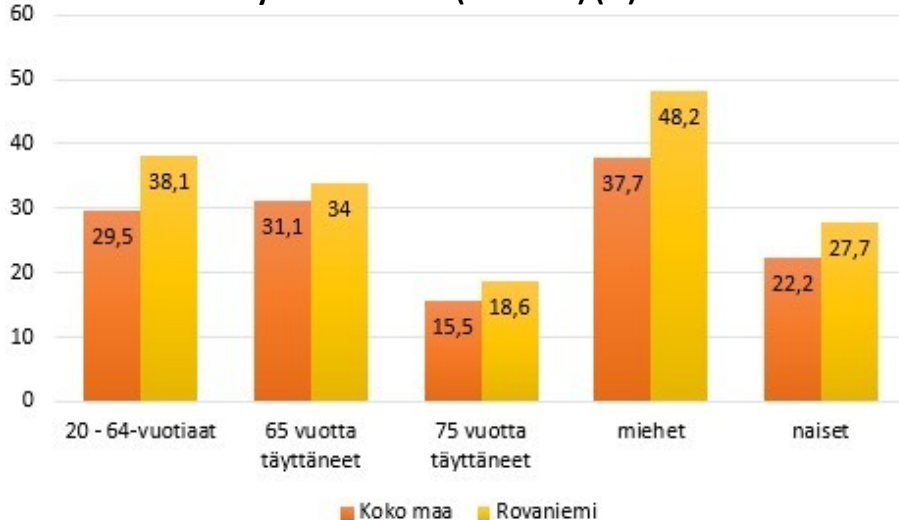

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, %

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 kouluterveyskysely

Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%) 2018

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 Finsote tutkimus

Tupakoi päivittäin, %

Nuuskaa päivittäin, %

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 kouluterveyskysely

MITÄ ON TEHTY?

- Etsivä nuorisotyö järjesti nuorille arjen hallintaa parantavia pienryhmätöitä (päiväjärjestys, päihteet, jne).
- Toteutettiin koulunuorisotyön vuosikellon mukaisia toiminnallisia infopaketteja
- Kouluilla oli omia ns. nuuska-agentteja
- Kirjaston järjestämät tilaisuudet olivat kaikille avoimia ja päihteettömiä
- Elintapaohjausta lääkärin/hoitajien/
- fysioterapeuttien vastaanotoilla
- Vertaisryhmätöitä, mini-interventiot, Audit -kyselyitä
- Järjestöpiste Joiku jalkautui säännöllisesti terveydenhuollon yksiköihin.
- Koulut tekivät tiivistä yhteistyötä eri palvelualueiden ja poliisin kanssa
- Rovalan Setlementti ry:n Terveysneuvontapiste Pomppu huumeiden käyttäjille

Arviointi ja johtopäätökset:

Kouluterveyskyselyn vastausten mukaan alkoholin, huumeiden ja nuuskan käyttö on kasvanut. Päihteidenkäytön ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi tulee kiinnittää jatkossa yhä enemmän huomiota. Alkoholia liikaa käyttävien miesten (2013: 48% - 2018: 48,2%) ja naisten (2013: 21% - 2018: 27,8%) alkoholin kokonaiskulutus on pysynyt 2015-2018 suunnilleen samana. Ikäluokittain katsottuna 55-74 ja 75+ osalta osuudet ovat hieman kasvaneet.

Kaupungilta puuttui ehkäisevän päihdetyön koordinaatio, eikä esim. Pakka-toimintamallia ole käytössä alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyssä.

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

ESTEETÖN JA TURVALLINEN LIIKKUMINEN

Niiden osuus, joita huonot julkiset liikenneyhteydet haittaavat vähintään jonkin verran, % N 626

Lähde: Finsote tutkimus

Tieliikenneonnettomuudet Rovaniemellä

2018	2019
Kuolleita 4	Kuolleita 1
Loukkaantuneita 51	Loukkaantuneita 41

Lähde: Lapin Liikenneturvallisustoimijat vuosiraportti 2019

Finsotetutkimus 2018 on THL:n toteuttama Rovaniemi otanta 1550 henkilöä, vastausaktiivisuus 41,1%

Mitä on tehty?

- Leikkipuistojen turvallisuus tarkistetaan vuosittain
- Suosituimpien patikointireittien kulkukelpoisuutta on parannettu
- Lasten ja nuorten turvallista liikkumista edistettiin liikennekasvatuksella (mm. liikennepuisto)
- Uusien yksiköiden suunnittelussa huomioitiin esteettömyys ja turvallisuus sekä sisä- että ulkotiiloissa
- Eri palveluissa kameravalvottuja tiloja
- Katujen rakentamisessa ja kunnostamisessa huomioitiin esteetön liikkuminen sekä rakennettu uusia kevytliikenneväyliä
- Kevyen liikenteen väylien kunnossapidon laatu-luokitusta nostettiin
- Paikallisliikenteessä kaikki linja-autot matalalattiaisista, etu- ja keskioven väli ilman porrastusta, lisäksi autoissa oltava pyörätuoliluiska tai niausmekanismi, kuljettaja avustaa tarvittaessa linja-

autoon

- Asuinalueiden turvallisuutta parannettu vaihtamalla vanhat valot ledvaloihin
- Vanhus- ja vammaisneuvostot järjestivät yhdessä esteettömyyskävelyn. Vanhusneuvosto osallistui ikäihmisille järjestettyjen koulutusten toteuttamiseen Liikenneturvan sekä Mummon Markan Vartijat –hankkeen kanssa.
- Laadittiin yhteistyössä Lapin kuntien kanssa liikenneturvallisuuksuunnitelma. Rovaniemellä ajankohtaisia aiheita: pyöräilijät, liikkumisen ohjaus sekä koulumatkojen turvallisuus, pimeällä liikkuminen (heijastimet) ja tarkkaamattomuus. liikennekasvatustyön piirissä on arvioitu olleen 3880 henkilöä.
- Kaupunki on tukenut kyläyhdistyksiä ja seuroja kyläisten turvallisuuden lisäämiseksi ja liikkumisen esteiden poistamiseksi

Arviointi ja johtopäätökset:

Esteettömyyden ja turvalliseen liikkumiseen on kiinnitetty huomiota. Esteettömyyskävely toi kuitenkin selkeästi esille, että katujen esteettömyydessä on vielä parantamisen varaa (Esteettömyyskävely 2019 raportti). Pääsy liiketiloihin ja muihin asiointipaikkoihin ei ole vielä monilta osin esteetöntä.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa varmistaa että esteettömyys ja turvallisuus tulee huomioitua niin katujen rakentamisessa kuin julkisten tilojen suunnittelussa. Liikenne suunnittelulla voidaan osaltaan vaikuttaa ennaltaehkäisevästi alueen liikenne onnettomuuksien määrään.

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

ARJEN SUJUVUUS

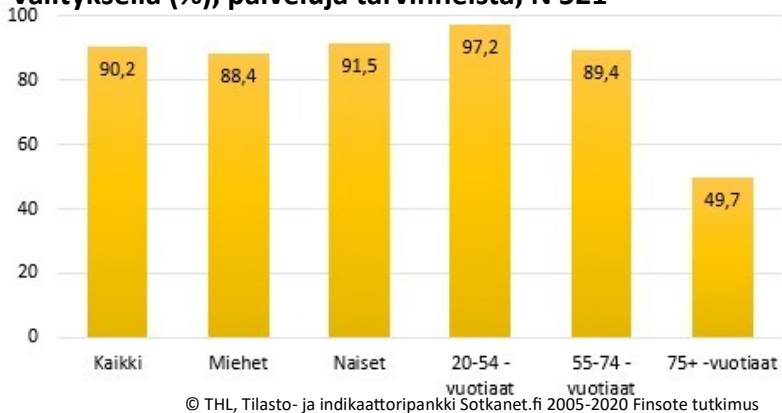
Pelännyt ruoan loppuvan ennen kuin saa rahaa ostaakseen lisää, osuus (%)

Joutunut tinkimään ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi, osuus (%)

Asioinut sosiaali- ja terveyspalveluissa internetin välityksellä (%), palveluja tarvinneista, N 521

Mitä on tehty ?

- Ruoanjakelua suorittivat Rovaniemen kaupunki, SPR, Neuvokas, Eläkeläisten yhdistys ry, Päiväkeskus, Hel-luntaiseurakunta, MLL ja ev.lut. seurakunta. Esim. Neuvokkaan vapaaehtoiset jakoivat koulujen ylimääräruokaa 7745 annosta (hakijoiden määrä +48%)
- Varhaishkasvatus ja koulutus sekä eri lapsiperheitöimijat: mm. positiivinen diskriminaation edistämisen hanke, tasa-arvo-hanke (sujuva siirtyminen esiopetuksesta alkuopetukseen)
- Alueelliset nuorisotilat matalan kynnyksen osallistumapaikkoja
- Kyllä on ollut käytössä KotiapuKuponki erilaisten kotiin tuotettujen palveluiden turvaamiseksi esim. vanhusväestölle. Onni-autolla on tarjottu terveydenhoitopalveluja lähelle asukasta.
- Kesätoiminnot tarjosivat lapsille ja nuorille mielekäästä tekemistä loman ajaksi (leirit, liikennepuisto, kurssit, tapahtumat, jalkautuva työ)

- Etsivä nuorisotyö järjesti nuorille arjen hallintaa parantavia pienryhmätöitä (päiväjärjestys, terveys, liikunta, uniryhmi, päihteet, ravinto jne)
- Matalan kynnyksen neuvontaa: Poppari ja Ohjaamo nuorille, Nestori ikäihmisille, sosiaalipalveluiden neuvonta- ja ohjaus sekä chat-palvelu kaikenikäisille
- Eduro tarjosi nuorille työpajatoimintaa
- Neuvokkaan tukisuhdetoiminta (tukihenkilöt, kulttuurikaverit, taloustsempparit, Mitä Sinulle kuuluu -puhelin ja digikaveri), asiointiapu, vapaaehtoiset kulttuuriväärtiesiintyjät palveluysiköissä
- MLL Lapin piiri ry:n lyhytaikainen ja tilapäinen lastenhoito- ja perhekeskustoiminta
- Rovaniemen Nuorisotasunnot ry:n alle 30-vuotiaille asumiseen liittyvät palvelut, koulutus ja neuvonta
- SPR Rovaniemen osaston Varaisovanhemmustoiminta perheille
- Nuoriso-ohjaajat jalkautuivat kouluille tavoittaakseen paremmin alueiden nuoria

Arviointi ja johtopäätökset:

20-54 vuotiaiden ikäryhmissä on eniten henkilöitä, joilla on haasteita rahan riittämisestä ruokaan tai lääkkeisiin. Tilastot eivät kerro tarkemmin tilanteeseen johtaneista syistä. Tämä ikäryhmä on kuitenkin hakenut aktiivisesti apua internetin kautta. Rovaniemen kaupungissa on panostettu ennaltaehkäisevään työhön ja arjen sujuvuuteen. Yhteistyö kaupungin ja kolmannen sektorin kanssa tulee yhä merkittävämmäksi.

Arjen sujuvuuteen vaikuttaa perheiden hyvinvointi ja avun tarve palveluihin. Esim. tukiperheissä 56 lasta, kotipalvelu apua annettiin 159 perheelle. määrä vaihtelee kuukausittain paljon. Huoli-ilmoitusten määrä on kasvanut (2018 ilmoituksia 240 kpl— 2019 ilmoituksia 530).

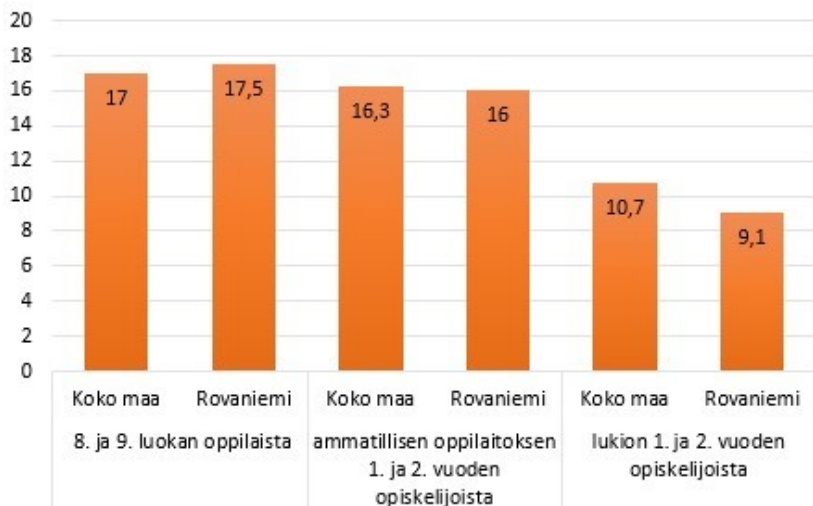
Kotihoidossa palvelujen kysyntä on ollut ajoittain suurempi kuin mahdollisuudet tarjota palvelua. Kotihoidon asiakaspalvelutunnit kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 21 % ja kotisairaanhoidon 13 %. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on noussut ja tehostetun palveluasumisen osuus on laskenut. Edelleen on tarvetta lisätä välimuotoisia asumisratkaisuja.

Sosiaalipäivystystehtävien ja kotihoidon tarpeessa viikko- ja kuukausitason suuret vaihtelut asiakastarpeissa monimutkaistavat palvelujen järjestämistä.

I Aktiivinen; terveellinen ja turvallinen arki ja asuminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

TURVALLISUUDEN TUNNE

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, %

Mitä on tehty?

- Varhaiskasvatuksella ja perusopetuksella yhteiset toimintaohjeet uhka- ja väkivaltilanteisiin
- Nuorisopalveluissa on laadittu kriisivalmiussuunnitelma tehostettuun nuorisotyöhön
- Nuorisotyö jalkautuu keskustan alueelle, kauppakeskuksiin ja nuorten tapahtumiin iltaisin ja viikonloppuisin
- Etsivä nuorisotyö mukana poliisin johdolla toimivassa radikalisoitumista estävän toiminnan ryhmässä sekä Ankkuri-tiimissä
- lääkäiden kotona asumisen turvallisuuden lisäämiseksi lisääntyvästi teknologisia apuvälineitä
- Erityisopetuksen määrää ja laatua on edistetty lisäresurssin turvin

PERHEVÄKIVALTA

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, %

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %

Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneiden osuus (%), N 505

20-54 vuotiaat
25,5%55-74 vuotiaat
6,5%75+ vuotiaat
4%Kaikki
15,3%Miehet
12,9%Naiset
17,5%

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 Finsote tutkimus 2018

Arviointi ja johtopäätökset:

Rovaniemen tulokset ovat huolestuttavia jokaisessa turvallisuutta mittaavassa mittarissa, joka kuvaa ryöstön, ryöstön yrityksen, vahingoittamisuhkailun tai kimppuun käymisen uhriksi joutuneiden %-osuuden kysymykseen vastanneista kaikissa ikäluokissa. Fyysisen perheväkivallan kokemukset ovat kasvussa. Yhteistyö eri viranomaisten kanssa on ehdoton.

Lastensuojelun tehtäväalueella uusien huostaanottojen määrä on kasvanut edellisestä vuodesta (2019 huostaanottoja 25, 2018: 22, 2017:18). Vuoden 2019 aikana kodin ulkopuolisissa sijoituksissa oli yhteensä 230 eri lasta (vuonna 2018 yht. 220 lasta). Etelärinteen lapsi- ja nuorisokodin (oma toiminta) osalta käyttöaste on ollut 94,8 %. Lastensuojelun asiakasmäärät vuoden 2019 aikana ovat olleet keskimäärin 45 asiakasta/sosiaalityöntekijä.

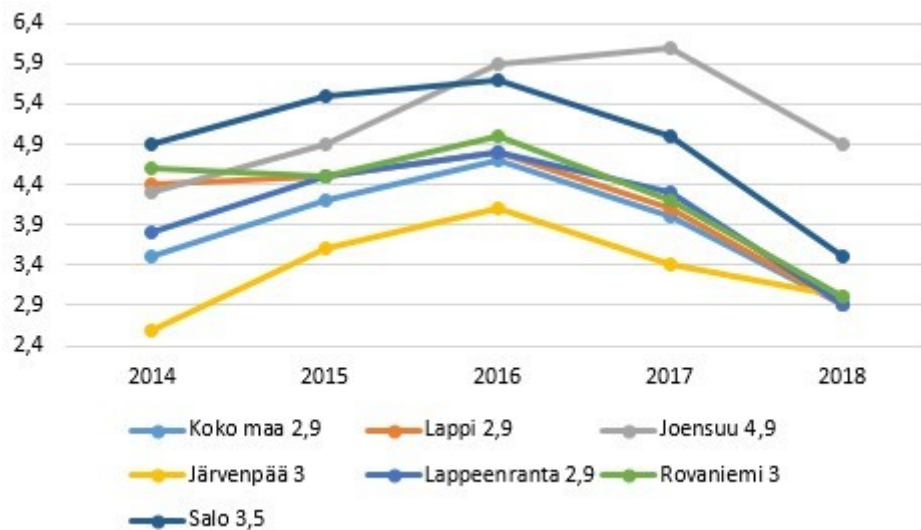
II TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

1. TYÖELÄMÄSTÄ SYRJÄYTYMISEN RISKI PIENENEE, 2. TYÖNTEKEMISEN MAHDOLLISUUDET LISÄÄNTYVÄT JA MONIPUOLISTUVAT, 3. TYÖTTÖMÄT NÄHDÄÄN VOIMAVARANA JA RESURSSINA

Vertailu, muutokset indikaattoreissa

Seuraavissa työllisyyttä kuvaavissa indikaattoreissa on tapahtunut selkeimmät muutokset suhteessa aikaisempaan tilastotietoon. Indikaattoreissa on vertailuna mukana myös koko maan, Lapin sekä muutamien asukasluvultaan lähellä olevien kuntien vastaavat luvut.

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

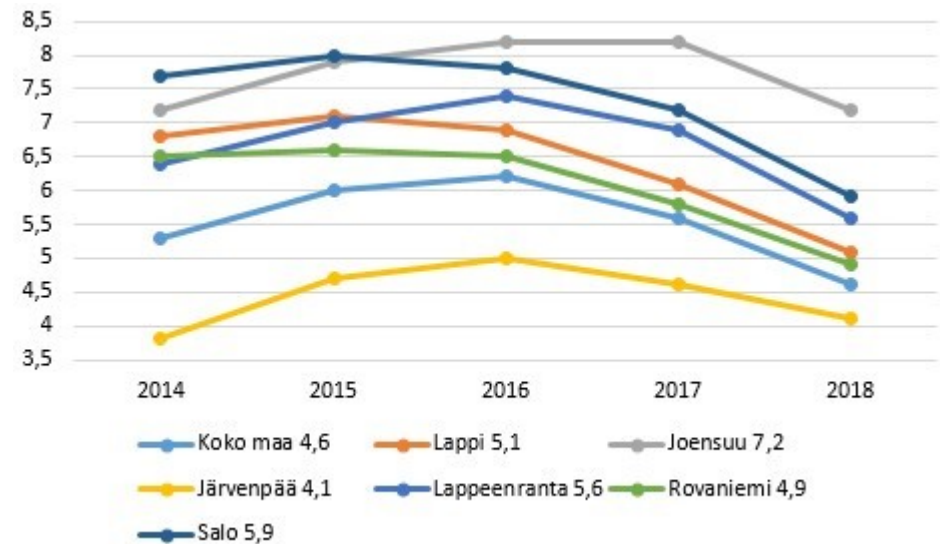

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Vuodesta 2016 alkaen on pitkäaikais-työttömien määrä ollut laskussa jokaisessa vertailuryhmässä.

Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt ilman keskeytystä vähintään yhden (1) vuoden. Työvoiman määrä saadaan vasta noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta. Sitä käytetään työttömyystietojen suhteuttajana. (lähde: THL)

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Vaikeasti työllistyvien eli rakennetyöttömien osuus on laskenut sekä Rovaniemellä että koko maassa.

Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellisen työttömyyden kehitystä osana työmarkkinoita. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisena, jos se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula.

Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, jotka

liikkuvat työttömyyden, työvoimapolitiittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla.

Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä. (Lähde: THL)

II Työllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

TYÖN TEKEMISEN MAHDOLLISUUDET JA TYÖLLISYYDEN TUKEMINEN

Työllisyysmäärärahoilla on työllistetty noin 230 henkilöä joko kaupungin yksiköihin, Edurolle tai yhdistyksiin.

Nuorten Ohjaamossa yksilökäyntejä noin 2300 vuodessa

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä 2018

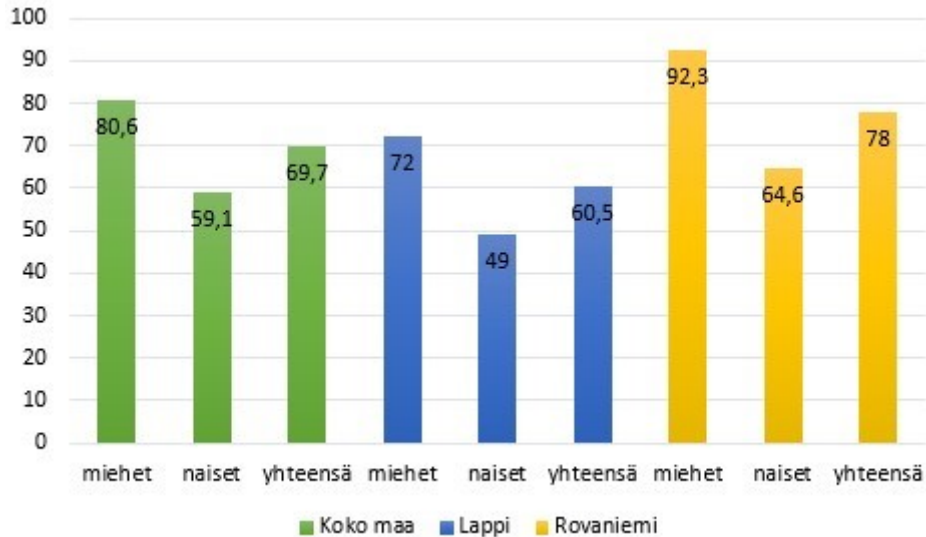

Mitä on tehty?

- Monimuotoiset työmarkkinat hankkeen toimintoihin (koulutukset, valmennukset, rekrytointitapahtumat, työnhakukahvila) osallistunut n.1 500 kävijää vuoden aikana.
- Syksyllä valmisteltiin hakemus työllisyyden kuntakokeiluun, käynnistyy v.2021 alusta mikäli eduskunta hyväksyy lakiesityksen.
- Järjestetty yhteistyössä oppilaitosten ja Eduron kanssa lyhytkoulutuksia ja korttikoulutuksia työnhakijoille.
- Nuorten kesätyöllistämässä mukana myös yrittäjyyden vaihtoehtot.
- Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen puolen vuoden työssäolojaksoihin mm. taidemuseossa monipuolistaa ja aktivoi.
- Kaupungin monet yksiköt tarjoavat työharjoittelu- ja työhön tutustumisen mahdollisuuksia alkaen TET-harjoitteluista, työllistää pitkäaikaistyöttömiä ja työelämään pyrkiviä.
- Rovaniemen Kiekko ry:n NextStep – nuoren seuraava askel hanke nuorten työllistymisen ja työllisyyttä edistävien palvelupolkujen kehittämiseksi (työkokeilut ja osallistava tekeminen seuratoiminnassa, piilotyöpaikkojen löytäminen yhdistysverkostoista.) Hanke on tiivistä yhteistyötä Nuorten Ohjaamon kanssa.
- Eduro on tuottanut työllisyyspalveluja tukea tarvitseville asiakkaille.
- Kasvupalvelupilotissa kehitetty työnantajien rekrytointiosaamista ja annettu yrityksille tietoa ja apua erilaisista rekrytointitavoista.
- Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamisen edistäminen: rekrytointitapahtumissa kävijöitä vuositasona noin 700, uutena toimintamuotona yritysvierailut
- Enemmän tukea tarvitseville työnhakijoille hankittu palveluja Eduro-säätiöltä, uusia asiakkuuksia vuonna 2019 alkoi 135.
- Toteutettu kasvuohjelman toimenpiteitä työllisyyden edistämiseksi.
- Verkostomaista toimintapaa kehitetty ja tuotu työnhakijoille tietoa laaja-alaisesti eri toimijoiden tarjoamista palveluista ja työllistymismahdollisuuksista.
- Kuntalisän avulla tuetaan kolmannen sektorin työllistämistoimintaa

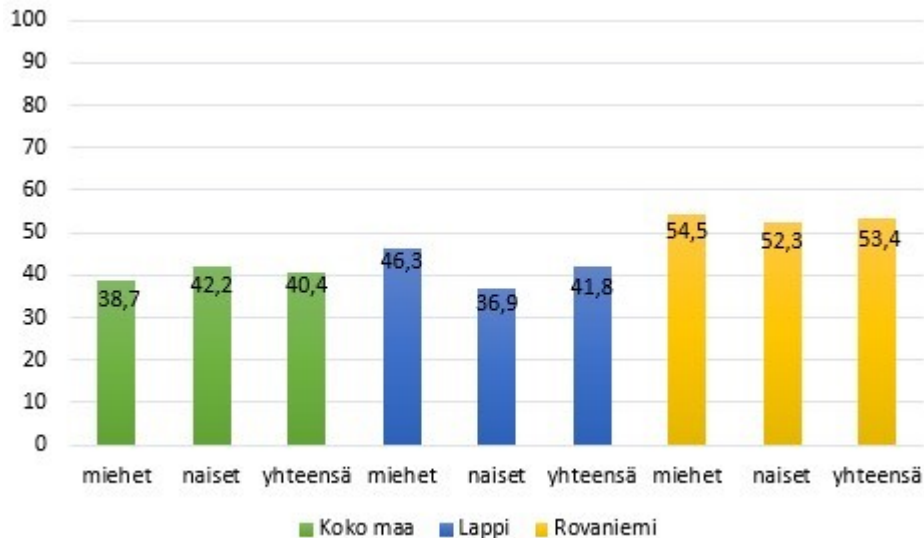
II Työllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki, euroa / asukas, 2019

Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäisistä, 2019

Kuntoutusrahaa turvataan kuntoutujan toimeentulona kuntoutukseen osallistumisen ajalta, kun kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Mitä on tehty?

- Työllisyysmäärärahoilla työllistetty 230 henkilöä joko kaupungin eri yksiköihin, Edurolle tai järjestöihin/yhdistyksiin. Esimerkiksi vapaa-ajan palveluissa työllistettyjä työskenteli Taidemuseolla, Rytmiorkesteri Kunnan Pojissa ja Lapin kamari Orkesterissa.
- Tuetun työllistämisen osuuskunnan esiselvitys käynnissä Lapin säätiöiden yhteistyönä.
- Järjestetty erilaisia kohtaamisen mahdollisuuksia työnhakijoille ja työnantajille; rekrytointitapahtumissa vuositasolla lähes 700 kävijää.
- Kirjasto työllistää vuosittain n. 4 HTV:n edestä työttömiä. Useita nuoria työllistettyjä on innostunut alasta ja jatkanut opiskelemaan. Myös alanvaihtajia on ollut työskennellyt kirjastossa.
- Toimeentulotuen osalta on yhteistyötä Kelan kanssa lisätty. Sosiaaliohjaaja on ollut 2 päivää viikossa tavattavissa Kelassa. Toimeentulotuen asiakasprosesseja on kehitetty yhdessä Kelan ja kehittäjäasiakkaiden kanssa syksyllä 2019 ja tätä jatketaan vuonna 2020.

Arviointi ja johtopäätökset:

Toimeentulotuki-indikaattori kertoo, kuinka suuri osuus parhaassa työiässä olevasta väestöstä on toimeentulotuen piirissä pitkäaikaisesti. Vuoden 2018 tilaston mukaan 18-24 ja 25-64 -vuotiaiden ikäryhmissä miehet saavat toimeentulotukea enemmän kuin naiset. Toimeentulotuen kustannukset ja asiakasmäärät ovat kasvaneet viime vuodesta jonkin verran. Uusia asiakkaita on ollut 97 henkilöä enemmän kuin vuonna 2018. Ehkäisevän toimeentulotuen käyttö on lisääntynyt. Asiakkaissa näkyy työssä olevien määrän kasvu.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksien suuruus on laskenut vuosien kuluessa, mutta edelleen se on koko maahan verrattuna korkea.

Työllistymistä tukevia toimintoja on kohdennettu monipuolisesti eri ikäisille ja kohderyhmittäin. Pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut jo muutamia vuosia laskussa eli Rovaniemen kaupunki on osaltaan tehnyt oikeita toimenpiteitä.

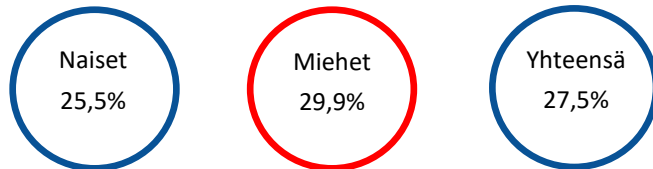
Tilastojen mukaan Rovaniemellä pitkäaikaistyöttömyys koskee enemmän miehiä kuin naisia. Työmarkkinatuen kunnan osarahoitusvelvoite alkaa kun työnhakija on ollut työttömänä enemmän kuin 300 päivää. Työttömyyden kestäessä 300 - 999 päivää kunnan rahoitusosuus on 50 %. Tämän jälkeen rahoitusosuus nousee 70%.

II Työllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

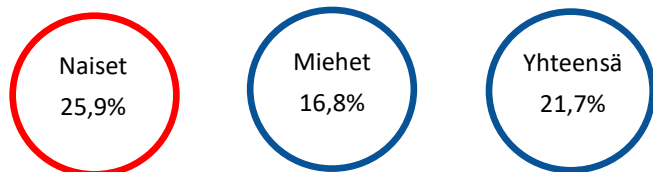
TYÖN TEKEMISEN EDELLYTYKSET

Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksatyöskennellä vanhuuseläkeikään saakka, 20 - 64-vuotiaat 2018

Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus 2018

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 Finsote tutkimus 2018

Mitä on tehty?

- Suunnittelu- ja valmistelutyö ohjaamomaisen toimintamallin laajentamisesta yli 30-vuotiaille on käynnistetty ja hankkeistettu vuosille 2020-2023
- Nuorten Ohjaamosta toteutettu valtioneuvoston toimesta ulkopuolinen arviointitutkimus: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162134/VNTEAS_2020_13.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Yrittäjyysneuvontaa järjestetty Rovaniemen Kehityksen ja Ohjaamon välisenä yhteistyönä.
- Rovaniemeläistä yrittäjätoimintaa vahvistava Likiliike-verkostokonsepti
- Lapland Entrepreneurship Society ry:n toiminta opiskelijoiden yrittäjälähtöisyyden ja yrittäjätaitojen edistämiseksi
- Kehitetty uudenlaisia valmennuksia ja matalan kynnyksen työnhakukahvila -toimintaa.
- Nuorten Ystävät ry:n Klubitalo Roihulan työhönvalmennus ja tuki mielekkääseen arkeen osatyökykyisille
- Järjestötyöllistämisen kautta tuetaan osallisuutta, osaamisen tunnistamista ja vahvistamista sekä työelämävalmiuksia.
- Rovaniemen 4H-yhdistyksen tuki lasten ja nuorten elämänhallintaan, kasvua työelämään, yrittäjyyteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen
- Neuvokkaan JOKOS-hanke käynnistyi 2019 vuoden lopussa. Hankkeen tavoitteina on lisätä työtä tarjoavien yhdistysten ja työtä etsivien kohtaamista Rovaniemen kylien alueella.
- Kirjasto tukee ammatillista kasvua sekä elinikäistä oppimista tarjoamalla tilat, välineet, yhteydet sekä opiskelumateriaaleja itsensä kehittämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn. Lisäksi kirjasto tukee monilukutaidon kehittämistä kaikissa ikäryhmissä erilaisin kirjastopalveluin kuten esim. lukuopaspalvelu tai tiedonhankinnan neuvonnalla.

Arviointi ja johtopäätökset:

Koetun työkykynsä työikäisistä miehistä kolmasosa ja naisista 25,5% uskoo etteivät jaksatyöskennellä eläkeikään saakka. Tilasto ei kerro onko kyseessä fyysiset vai psyykkiset syyt tai onko vastaaja työtön tai työssäkäyvä. Huomioitavaa on, että tehdyt toimenpiteet liittyvät vuoteen 2019, mutta viimeisin tilastotieto on vuodelta 2018. Työn tekemisen edellytyksiä ja mahdollisuuksista esimerkiksi alan vaihtoon ja yrittäjyyteen on tarjottu sekä kaupungin, että muiden toimijoiden kautta. Työpaikat ovat vastuussa työntekijöiden työkykyyn ja työssäjaksamiseen.

Yleisellä tasolla työkyvyssä on havaittu väestöryhmien välisiä sosioekonomisia eroja; vähemmän opiskelleiden ja työntekijä-ammateissa toimivien työkyky on yleisemmin enemmän opiskelleita tai ylemmissä toimihenkilöammateissa toimivia heikompi. Vastaavasti työttömien itsearvioitu työkyky on työllistä väestöä yleisemmin alentunut. (THL)

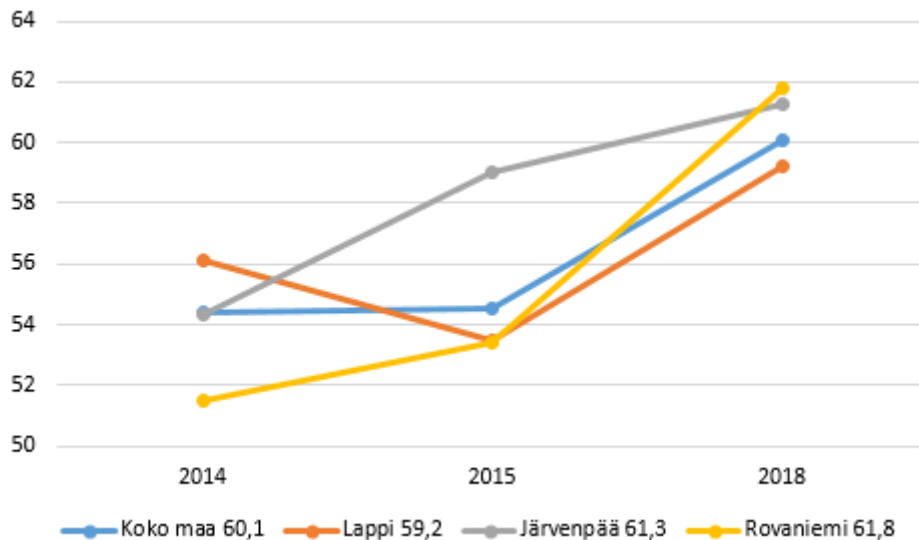
III OSALLISUUDEN JA YHTEISÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

1. OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN VAHVISTUU, 2. YKSINÄISYYDEN KOKEMUKSET VÄHENEVÄT, 3. SOSIAALINEN JA HENKINEN HYVINVOINTI KOHENEVAT

Vertailu, muutokset indikaattoreissa

Seuraavissa osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä sosiaalista ja henkistä hyvinvointia kuvaavissa indikaattoreissa on tapahtunut selkeimmät muutokset suhteessa aikaisempaan tilastotietoon. Indikaattoreissa on vertailuna mukana myös koko maan, Lapin sekä muutamien asukasluvultaan lähellä olevien kuntien vastaavat luvut.

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (%)

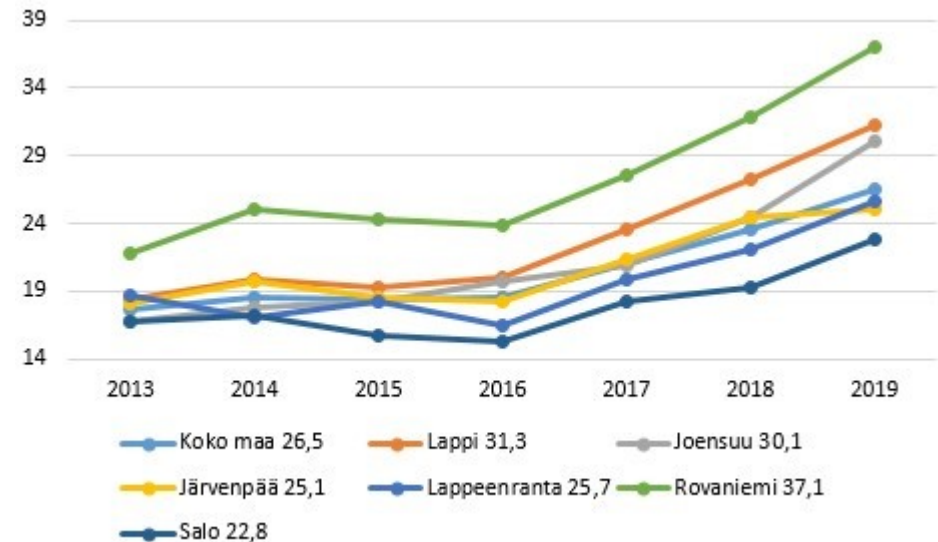

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Tilastotiedon mukaan rovaniemeläiset tuntevat elämänlaatunsa hyväksi verrattuna verrokki kaupunkiin, Lappiin ja koko maahan.

Elämänlaadussa on kyse yksilön arviosta elämästään siinä kulttuuri- ja arvoympäristössä, jossa hän elää, ja suhteessa hänen omiin päämääriinsä, odotuksiinsa, arvoihinsa ja muihin hänelle merkityksellisiin asioihin. Indikaattori on moniulotteinen elämänlaatumittari, joka kattaa elämänlaadun neljä ulottuvuutta eli fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden. (Lähde:THL)

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Terveydenhuollon ja kelan mielenterveyteen liittyvät tilastot kertovat osaltaan asukkaiden henkisen hyvinvoinnin tilasta. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64-vuotiaiden osuus on kasvanut Rovaniemellä ja kaikissa vertailukohteissa. Mielenterveys sairastavuuden taustalla voi olla moninaisia syitä kuten työttömyydestä tai yksinäisyyttä. Kaupunkien välillä voi olla eroa myös hoi-

toonpääsyssä, mikä vaikuttaa edelleen sairauspäivärahan myöntämiseen.

Indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. (Lähde: THL)

III Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

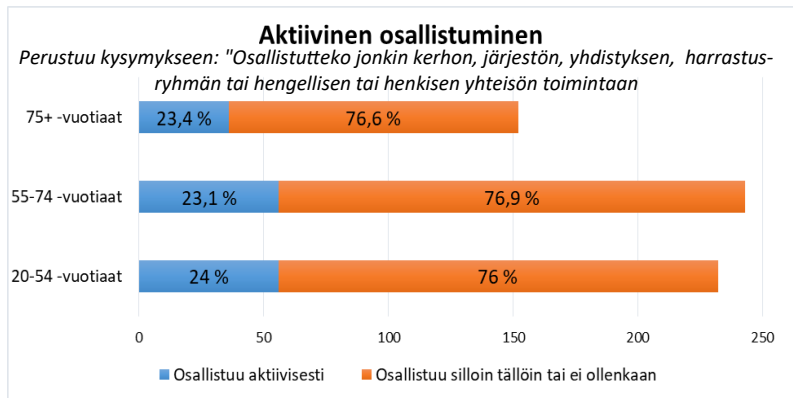
OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Asukastoiminnan osallistumiskerrat kasvoivat lähes 25% - yht. 51 740 kohtaamista

1320 rekisteröityä yhdistystä; eniten kulttuurin ja vapaa-ajan

n.50 toimivasta kylästä 11 teki talkootyötä yht. 13 568 tuntia

Omaehtoista toimintaa tuettiin rahallisesti esim. Kulttuuriavustusta sai 59 yhdistystä tai ryhmää

Itsensä suurimman osan aikaa 4 viime viikon aikana onnelliseksi kokeneiden osuus, %

75+ vuotiaat 54,2%

55-74 -vuotiaat 58,8%

20-54 -vuotiaat 48,7%

Miehet 53,2%

Naiset 51,6%

MITÄ ON TEHTY?

- Kylät, seurat ja yhdistykset ovat järjestäneet mm. kulttuuritapahtumia ja virkistystoimintaa eri-ikäisille asukkaille kaupungissa ja kylissä.
- Monitaideyhdistys Piste ry:n kulttuuripalvelut erityisesti kulttuurisessa katveessa oleville tai muutoin kulttuuritarjonnan ulkopuolelle jääville.
- Taidemuseo toimi yhteistyössä monien sidosryhmien kanssa; mm. pienoisnäyttelyitä päiväkodeissa ja palvelutaloissa.
- Mondella mahdollisuuksia mm. toteuttaa omaehtoista toimintaa: tiloja erilaisille ryhmille ja paikallisille järjestöille harrastamiseen, esiintymiseen ja digitaaliseen pelitoimintaan sekä kulttuuritapahtumien järjestämiseen.
- Kirjasto toimi yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden sekä kolmannen sektorin kanssa. Kirjastolla tiloja kokoontua, esiintyä ja esittää, järjestettyä toimintaa eri kohderyhmille.
- Kylä- ja seuratalot asukkaiden kohtaamispaikkoina mm. Neuvokkaan vapaaehtoisten ohjaamia kohtaamispaikkoja 23.
- Asukastoiminta ja järjestöalo integroituivat yhteiseen tilaan, Kansalaistaloon. Järjestötoiminta aktivoitui - tilavaraukset kasvoivat Kansalaistalolla 18,5 %
- Orkesterilla 'pieniä' konsertteja ja esiintymisiä, sekä (yleensä maksuttomia) kylä- ja koululaiskonsertteja.
- Osallisuuskeskus OODI. Rovalan Settlementti ry:n huumeiden käyttöön liittyvän syrjäytymisen ehkäisy ja käyttäjien osallisuuden edistäminen.
- Rovaniemen Päiväkeskus ry:n toiminta heikoimmassa asemassa olevien osallisuuden vahvistamiseksi ja päihteetön kohtaamis- ja toimintaympäristö
- Rimpparemmi ry:n, Lapin Tanssiopiston Kannatusyhdistys ry:n, Taito Lappi ry:n, Sirkus Taika-aika ry:n, Suomen nuorisoseurat ry:n, Lapin taitelijaseura ry:n ja Rovaniemen seudun Mielen terveysseura ry / Neuvokkaan tarjoavat moniarvoisia ja monipuolisia kulttuuripalveluita
- MoniNet:n tuki kaksisuuntaiseen kotoutumiseen ja uudet toimintamuodot yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseksi (monikulttuurinen vapaaehtoistoiminta)
- Yhdessä Osallisuuteen -hanke Helsingin Diakonissalaitoksen ja Nuorten Ystävät ry:n kanssa koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien 16-29 -vuotiaiden nuorten toiminta-, työkyvyn ja osallisuuden tukemiseksi
- Vapaaehtoinen ystävätoiminta, yhteistä ajanviettoa mm. jutellen, kahvitellen, ulkoillen ja harrastaen (SPR)
- Maakuntamuseon Museon ystävien vapaaehtoisryhmään voi liittyä kuka tahansa. Museo pitää yhteistyössä Rovaniemen seurakunnan Helmikammarin kanssa kaikille avointa ikäihmisten muistelukerhoa.

III Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Kouluilla järjestettiin 11 asukkaiden kuulemistilaisuutta

Kaikilla kouluilla toimi vanhempaintoimikunta ja hyvinvointiryhmä

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluista 8 asiakaspalaute- tai kehittämiskyselyä

Toimeentulotukiprosessin kehittämiseen perustettiin kehittäjäasiakasryhmä

Nuorten vammaisten osallisuusryhmä aloitti toimintansa

Rovaniemen kylien kehittämisiltan osallistui 110 henkilöä kyläalueilta

Mitä on tehty?

- Lapset ja huoltajat osallistuivat varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien laadintaan.
- rovaniemi.fi verkkosivuilla otettiin käyttöön kaupungin yhteinen asiakaspalautejärjestelmä.
- Vammais- ja vanhusneuvostoilla oli edustajat 8 eri palveluiden kehittämis- ja suunnittelutyöryhmissä. Neuvostot järjestivät yhdessä esteettömyyskävelyn ja vanhusneuvosto päätti vanhustenviikon järjestämisestä.
- Nuorisovaltuustotoimintaa kehitettiin yhdessä nuorten kanssa: esim. kokeiluja osallistuvan budjetoinnin puitteissa.
- Nuoret vaikuttavat toiminnan kehittämiseen alueellisten nuorisotilojen osallisuustoimintojen kautta.
- Nuorten Ohjaamo edistää osallisuutta, hyvinvointia, koulutukseen ohjautumista sekä työllistymistä ja tarjoaa palvelut helposti saataville. Ohjaamossa toimii aktiivinen nuorten kehittämisryhmä
- Työnhakijoilla mahdollisuus osallistua aikuisten ohjaamomallin suunnitteluun ja ideointiin
- Korkalovaaran kehittämisen ohjausryhmä perustettiin. Ryhmä kokoontui vuoden 4 kertaa ja osallistui Rovaniemi-viikolla asukkaiden järjestämään Korkalovaaran tulevaisuus-kävelyille (raportti).
- Uuteen kaupunkibrändin suunnittelusta tehtyyn kyselyyn saatiin 1 700 vastausta. Rovaniemi.fi –verkkosivustojen uudistuksessa tehtiin yhteistyötä asukkaiden kanssa.
- Kaupunkilaisilla oli mahdollisuus tutustua verkon kautta välitettyyn kaupunginjohtaja ehdokkaiden haastattelutilaisuuteen sekä osallistumaan kaupunginjohtaja/hallituksen puheenjohtaja tentteihin.
- Rovaniemen kylästrategia toteutettiin yhteistyössä kylien asukkaiden ja yritysten kanssa. Kylillä järjestettiin asukastilaisuuksia mm. liikenneturvallisuudesta, yksityistielaki uudistuksesta
- Matkapalvelukeskuksen kehittäminen yhdessä eri toimijat ja asiakkaat.
- Terveystieteiden palveluissa on tehty asiakaskyselyt pikapolin toiminnan kehittämisessä, sekä suun terveydenhuollon että kuntoutuksen toimitilaratkaisujen yhteydessä.
- Ounasrinteen ja Kiekerön päiväkotien lapset ovat saaneet osallistua uuden päiväkodin nimestä päättämiseen.
- Rovaniemi oli mukana UNICEF-lapsiystävällisen kunta yhteistyössä
- Uusien koulurakennusten suunnittelussa, palveluverkon valmistelussa ja lapsivaikutusten arvioinnissa. Palveluverkon uudistamisessa asukkaiden osallisuuden lisäämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Asukkaiden osallisuus on huomioitu muun muassa asukastilaisuuksissa ja sähköisessä kyselyssä.
- Ounasvaaran alueen kehittämiseen liittyvä kuntalaiskysely (461 vastausta), Ylikylän-Vennivaaran liikuntapaikkojen kehittämiseen liittyvä kuntalaiskysely (41 vastausta)

Arviointi ja johtopäätökset:

Kaupunkilaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä on mahdollistettu monilla eri tavoilla. Kaupunki on tukenut kolmannen sektorin toimintaa erilaisin avustuksin ja yhteistyösopimuksin. Ks. Liite 1. Osaltaan monipuoliset vaikuttamisen mahdollisuudet edesauttaa siihen, että Rovaniemeläiset kokevat elämänlaatunsa hyväksi.

Osallisuuden käsite on laaja ja sitä voi lähestyä monesta eri näkökulmasta. Osallisuus on yhteinen kaikkia asukkaita koskeva asia, joka kattaa koko kaupunkiorganisaation palvelualueineen. Tässä kertomuksessa osallisuutta tarkasteltiin asukkaiden yhteisöllisyyden sekä vaikuttamisen näkökulmasta (kaupungin päätöksenteko/palvelujen kehittäminen).

Osallisuutta edistettäessä on tärkeää miettiä, miten palveluissa, toiminnoissa ja kaikessa vuorovaikutuksessa osallisuutta lisätään. Osallisuus tarkoittaa ihmisen kohdatuksi tuleamista.

III Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

MIELEN HYVINVOINTI

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
2017 0,4% - 2019 **1,4%**

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden
opiskelijoista 2017 2,1% - 2019 **2,7%**

4. ja 5. luokan oppilaista
2017 8,3% - 2019 **7%**

8. ja 9. luokan oppilaista
2017 4,6% - 2019 **5,2%**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 kouluterveyskysely 2019

Koulu-uupumus, %

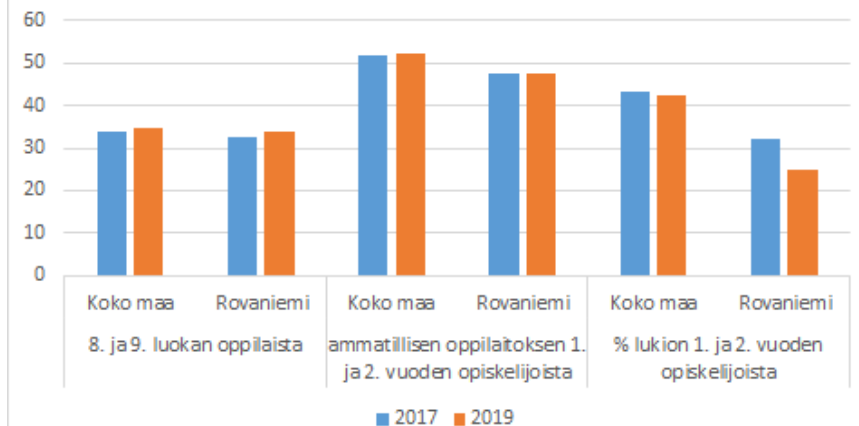
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 kouluterveyskysely 2019

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020 kouluterveyskysely 2019

Nukkuu arkisin alle 8 h, %

MITÄ ON TEHTY 2019?

- Oppilaskunta toimi kaikilla kouluilla
- Oppilashuollossa keskeistä yhteisöllinen ja ennakoiva toimintatapa
- Kaikilla vuosiluokilla turvalliseen yhteisöön, ryhmäytymiseen ja kaveritaitoihin liittyviä toimenpiteitä
- Oppilaiden kanssa kehitetty ennaltaehkäisevä hyvinvoinnin vuosikello, johon liittyvät luokka-astekohtaiset oppitunnit ovat käytössä kaikissa kouluissa.

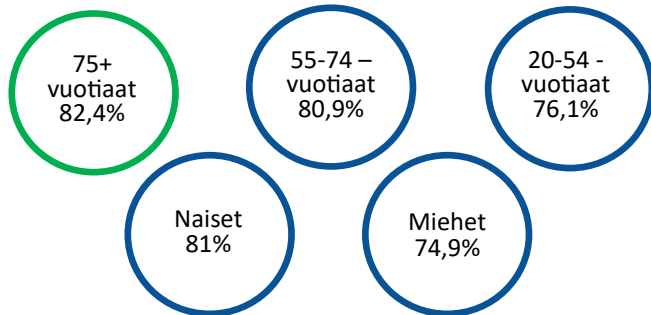
Arviointi ja johtopäätökset:

Koulukiusaus vähentyi vain 4. ja 5. luokan oppilailla. Uniongelmistä kärsivien nuorien osuus on samaa korkeaa tasoa kuin koko maassa. Uniongelmat voivat olla tilapäisiä, mutta niiden jatkuessa taustalla voi olla esim. stressi, uupumus tai masennusta. Näillä on luonnollisesti vaikutusta koulu- ja opiskelusuoritukseen ja edelleen mahdollisuuksiin päästä jatko-opintoihin sekä työelämään.

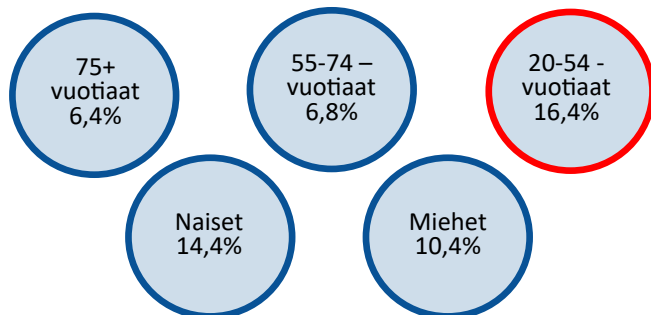
III Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Toimenpiteet, arviointi ja johtopäätökset

MIELEN HYVINVOINTI

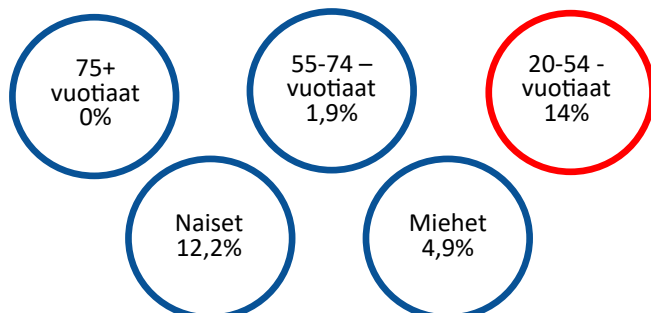
Niiden osuus, jotka ovat tyytyväisiä ihmissuhteisiinsa, %

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus % N 587

Niiden osuus, joilla on ollut itsemurha-ajatuksia 12 viime kk aikana, % N 627

Mitä on tehty?

- Kulttuuritoimisto järjesti vuoden aikana erilaisia yhteisöllisiä taidetyöpajoja ja muita yhteisöprojekteja: kuntalaisten osallisuus, yhdessä tekeminen
- Kirjastojen tilaisuudet avoimia, ilmaisia ja ikärajattomia; tilat, kokoelmat ja laitteet sekä WiFi olivat vapaasti kaikkien käytettävissä
- Orkesterin avoimissa kenraaleissa kävi mm. muistiryhmiä, vammaisten ryhmiä ja muita ryhmiä
- Kaikki työllistymisen edistämisen toiminnot tukivat sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin kohenemistä.
- Mahdollistettiin kuntalaisille osallistua ja käyttää kulttuuripalveluita; mm. Kaikukortti, taidetorstai, Taidemuseon ystävät ry:hyn voi liittyä kuka tahansa
- Kunnan Poikien toiminta; n. 11100 eri-ikäistä asukasta päiväkodeista palvelutaloihin osallistui tilaisuuksiin ja keikkoja tehtiin yli 300
- Kulttuuritoimisto jakoi kulttuuritapahtumiin vapaalippuja eri sote-toimijoiden sekä Kansalaistalon kautta.
- Järjestöpiste JOIKUn (matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapiste) palveluita käytti 381 eri ihmistä (kasvua n. 45 %:a). Järjestöpisteessä tarjottiin tukea myös yhdistyksille, erityisesti vapaaehtoisvoimin toimiville. Järjestöjen ja Rovaniemen kaupungin välistä kaupunkikumppanuutta on tiivistetty. JOIKU koordinoi järjestöjä Olkkariin ja järjestöjen osallistumista hyvinvointikioskin toimintaan sekä ikäihmisten palveluiden rakenteeseen. Järjestöt jalkautuivat mm. kotihoidon toimintakerhoihin ja terveysasemille.
- vapaaehtoistyön on koettu vaikuttavan positiivisesti tekijän hyvinvointiin
- Neuvokkaan vapaaehtoiset tekivät yht. 11 413 auttamistuntia
- Neuvokkaan kautta vastattiin 458 rovaniemeläisen avun ja tuen pyyntöön.

Arviointi ja johtopäätökset:

Aikuisiän mielenterveysongelmien taustalla voi olla nuoruusiästä kasautuneet ongelmat. Rovaniemellä huolestuttavaa on väkivallan kokemusten määrän kasvu. Henkinen ja fyysinen väkivalta johtavat usein traumaattiseen stressiin, ahdistuneisuuteen ja masennukseen, jolla edelleen voi olla vaikutusta oppilaan /opiskelijan kykyyn selviytyä tulevaisuuden haasteista.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Hyvinvointikertomus vuodelta 2019 on laadittu sekä kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden että laajassa hyvinvointikertomuksessa asetettujen painopisteiden ja tavoitteiden pohjalta. Hyvinvointikertomus kertoo rovaniemeläisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen sekä ympäristöllisen hyvinvoinnin tilasta saatavilla olevien indikaattoritietojen pohjalta. Rovaniemeläisen hyvinvoinnin haasteiksi kertomuksen perusteella nousevat henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin ylläpitoon liittyvät ongelmat sekä turvallisuuteen, etenkin ihmisiin kohdistuvien henkisen ja fyysisen väkivallan esiintyminen.

On huomioitava, ettei mm. sairastavuusindikaattori riitä yksin päätöksentekoon. Sen käytöllä on myös taipumusta medikalisoida sosiaalisia ongelmia. Huono-osaisuusindikaattorit näiltä osin täydentävät tietoa. Indikaattori tuloksia tulkitessa on muistettava, että kyse on alueiden tilanteesta suhteessa muihin alueisiin, kyse ei ole absoluuttisista arvoista. Tulkinassa on myös huomioitava, että onkin alueet runsaat terveydenhuollon tai sosiaalipalveluiden käynnit voivat kertoa palvelujen tarpeen lisäksi myös niiden tarjonnasta tai palvelurakenteesta. (Zitting, Kainulainen ja Wiens, 2020.) Huono-osaisuuden karttasivusto:

http://82.181.82.12/diak_app/

Indikaattori- ja tilastotiedon perusteella näyttää siltä, että osalla rovaniemeläisistä on suuria haasteita selviytyä arjestaan mm. toimeentuloon ja mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa, joka taas johtaa eriarvoistumiseen. Vaikka Rovaniemellä elintaso, elämänlaatu ja elämäntavat kehittyvät myönteiseen suuntaan, siihen kehitykseen eivät kaikki kuntalaiset pääse mukaan. Moniongelmaisuus kytkeytyy usein ihmisen koko elämän hallintaan liittyviin monimutkaisiin ongelmavyhteisiin, joista irti pääseminen vaatii yhteiskunnan vahvaa ohjausta ja tukea. Toisaalta tilastotieto ei välttämättä kerro mistä ongelmien taustalla oleva esimerkiksi rahan riittämättömyys johtuu, onko taustalla työttömyys, osa-aikaiset/pätkätyöt vai kulutustottumukset.

Tässä kertomuksessa on käytetty paljon kouluterveyskyselytilastoja, joita on raportoitu kaupungille jo syksyllä 2019. Tuloksissa on vaihtelua sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan. Tuloksia on analysoitu ja yhteenvetoa hyödynnetään yksiköiden toiminnan kehittämiseksi (esim. hyvinvointiryhmät, koko kaupungin tasolla toimiva nuorten päihdetyöryhmä). Koulujen sisäilmatyöryhmien, kouluturvallisuustyöryhmän ja koulujen hyvinvointiryhmien työllä pyritään vähentämään sairauspoissaoloja. Koulujen väkivaltatyöryhmä on laatinut kouluille toimintaohjeen henkilökunnan tueksi. Tavoitteena on kouluturvallisuuden ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen. Lisäksi yhtenäiset peruskoulut ja lukiot

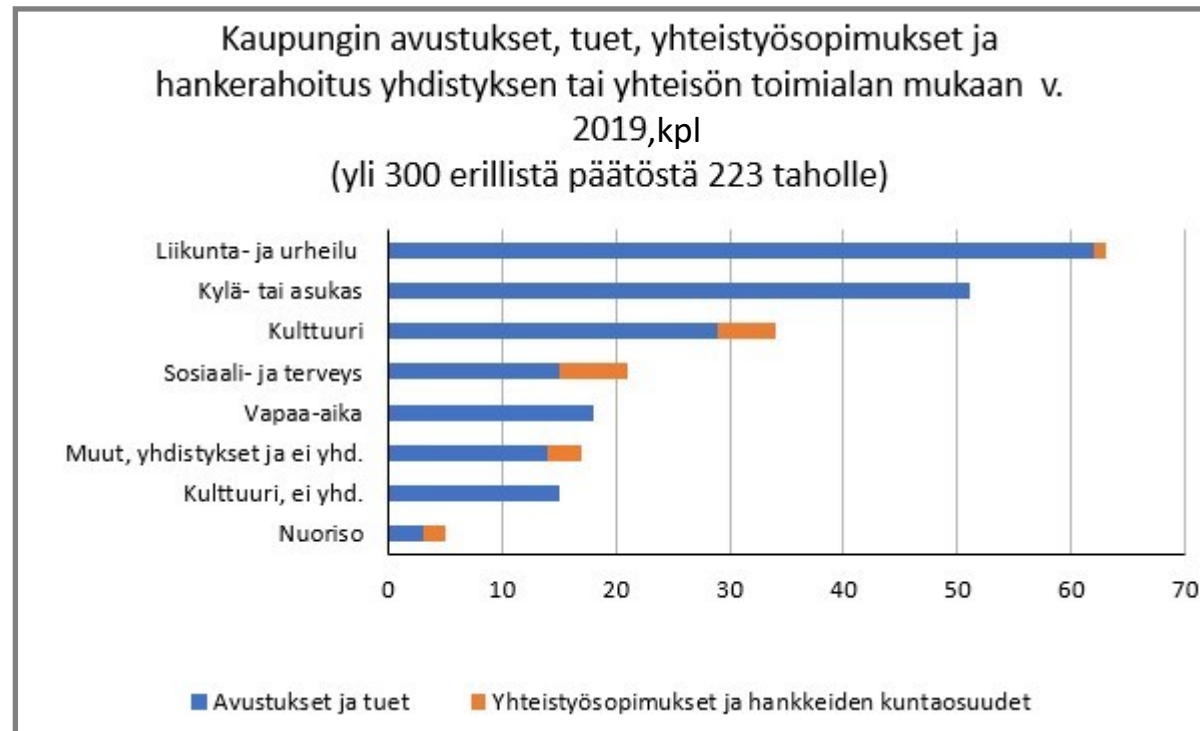
ovat olleet vuorovaikutuksessa nuorisovaltuuston kanssa esim. tiedonkulun ja tapahtumien edistämiseksi.

Kertomukseen on pyritty tuomaan paljon koettua hyvinvointia. Sitä mitataan usein elämänlaadulla. Rovaniemellä asukkaiden hyvään elämänlaatuun ja arkeen kuuluu keskeisesti monipuoliset vapaa-ajanvietto mahdollisuudet ja osallistuminen. Mm. kulttuuripalvelut rakentavat yhteisöllisyyttä ja edistävät myönteistä sosiaalista ilmapiiriä, samalla rakentaen yhteenkuuluvuutta ja paikallista identiteettiä.

Rovaniemen kaupungin hyvinvoinnin edistämisellä on yhteiskunnallisia tavoitteita, kuten yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy tai asukkaiden osallisuuden edistäminen tarjoamalla kuntalaisille monia tekemisen ja osallisuuden paikkoja. Kaupungissa tehdään paljon yhteistyötä eri toimijoiden kuten yhdistysten kanssa (ks. Liite 1), mutta työ pitää saada näkyvämmäksi ja edelleen kehittää sekä vahvistaa.

Seuraavassa, vuoden 2020 hyvinvointikertomuksessa koronaviruksen tulee näkymään monella tasolla kuten työttömyyden kasvussa ja henkisessä hyvinvoinnissa. Mahdollisesti myös suurtulvan vaikutukset tulevat näkymään tilastoissa. Nämä asiat tulevat vaikuttaman vuoden 2020 hyvinvointikertomuksen sisältöön.

LIITE 1 Rovaniemen kaupunki avustukset yhteisöille 2019

ROVANIEMEN KAUPUNKI
Yhteisöiden avustukset ja rahoitus

Vuosittain haettavat avustukset:

Vapaa-aika(kulttuuri, liikunta, nuoriso)

1. Liikuntatoiminta-avustukset

- Rovaniemelle rekisteröidyt urheilu- ja liikuntatoimintaa harjoittavat yhdistykset.
- v.2019 174 100€, 55 yhdistystä

2. Liikuntapaikkojen kunnossapitoavustukset

-Järjestöt/yhdistykset, kylätoimikunnat, kyläyhteisöt ja muut yhteisöt ja mm. varhaiskasvatuksen ja koulupalvelujen yksiköt

- v.2019 14 000€, 27 yhdistystä tai yhteisöä

3. Kulttuuriavustukset (toiminta- ja kohdeavustukset) 90 000€

-rekisteröidyt kulttuuriyhdistykset, sekä ryhmät joiden kotikunta on Rovaniemi
-v.2019 90 000€, 93 yhdistystä tai ryhmää

4. Nuorisoavustukset (toiminta- ja kohdeavustukset, oppilaskuntatuet)

-rekisteröity tai rekisteröimätön rovaniemeläinen nuorisoyhdistys, rovaniemeläiset nuorten toimintaryhmät, yhdistysten tai yhteisöjen nuoriso-osastot/jaostot, asukasyhdistykset jotka toteuttavat nuorisotoimintaa.

Oppilaskuntatuet alakoulujen, yläkoulujen ja toisen asteen oppilaitosten oppilaskunnille
-v.2019 20 300€, 11 yhdistystä/ryhmää, 12 oppilaskuntaa

Elinvoimapaalvelut

5. Asukas- ja kylätoiminnan avustukset (toiminta- ja kehittämisavustukset)

-rekisteröidyt, Rovaniemen alueella toimivat asukasyhteisöt
- v. 2019 250 000€, 52 yhdistystä

6. Järvien hoitoavustukset 19 000€

-Rovaniemen alueella toimivat rekisteröidyt yhdistykset ja kalastuskunnat
-v.2019 18 800€, 12 yhdistystä

vuonna 2019 yhteensä n. 570 000€

Vuokratuet:

1. Harjoitusvuorotuki (liikuntapaalvelut)

- Rovaniemelle rekisteröidyt urheilu- ja liikuntatoimintaa harjoittavat yhdistykset.
- v. 2019 452 000€, 30 yhdistystä

2. kylätilojen ja -talojen vuokratuet (alueelliset palvelut)

-Omistajalle (kyläyhdistykset) maksettava tuki tilan yhteisöllisestä käytöstä
- v. 2019 125 000€, 24 kylätilaa/taloa

vuonna 2019 yhteensä n. 577 000€

Tapahtumatuet ja avustukset (elinvoimapaalvelut)

-Tapahtumien kuluihin myönnetty avustukset, joissa päävastuutahona rekisteröity yhdistys. Esimerkiksi urheilu tai kulttuuritapahtumat
-v. 2019 n.200 000€, 8 yhdistystä
Hankkeiden kuntarahaosuudet (elinvoimapaalvelut, alueelliset palvelut)

-rekisteröityjen yhdistysten hallinnoimien hankkeiden rahoitusosuudet
-v. 2019 190 000€, 5 yhdistystä
Kuntalisä kolmannelle sektorille (työllisyyspalvelut)
-tuki 3. sektorin toimijoille (järjestöt, yhdistykset ja säätiöt) vaikeasti työllistyvän henkilön palkkaukseen.
- v.2019 4 yhdistystä/säätiötä 104 800€

Kesätyötuki (työllisyyspalvelut)

vuonna 2019 yht. n. 500 000€

yhteistyö/tukisopimukset (perusturvapalvelut, elinvoimapaalvelut, kulttuuripalvelut)

- vuosittaiset tai pidempiaikaiset sopimukset toiminnan/palvelun järjestämisestä tai toiminnan tukemisesta joissa toimijana on järjestö/yhdistys

vuonna 2019 yhteensä n. 3 000 000€ (640 000€)
17 yhdistystä/järjestöä